

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

**Nestátní neziskové organizace a poskytování
humanitární pomoci**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Studijní program: **OCHRANA OBYVATELSTVA**

Autor: Kateřina Radostová

Vedoucí práce: Mgr. Jitka Kosáčková

České Budějovice 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci s názvem **Nestátní neziskové organizace a poskytování humanitární pomoci** jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby bakalářské práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé bakalářské práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 9. srpna 2021

.....

Kateřina Radostová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala mé vedoucí bakalářské práce Mgr. Jitce Kosáčkové za cenné rady a konzultace při psaní této práce.

Nestátní neziskové organizace a poskytování humanitární pomoci

Abstrakt

Cílem bakalářské práce je popis činností nestátních neziskových organizací a poskytování humanitární pomoci a následně zjistit, jakými znalostmi disponují občané Jihočeského kraje v rámci těchto témat.

V teoretické části jsou uvedeny jednotlivé informace, jež vymezují konkrétně obsah nestátních neziskových organizací, a také humanitární pomoci. V bakalářské práci jsou vybrány a definovány organizace, které působí na území Jihočeského kraje včetně základních informací o poskytování pomoci zasaženým obyvatelům. V této práci je zmíněn také integrovaný záchranný systém, který svými činnostmi koresponduje s tématem této bakalářské práce.

Výzkumná část je vedena řízenými rozhovory a dotazníkovými šetřeními zabývající se dvěma výzkumnými otázkami. K naplnění prvního cíle a zodpovězení výzkumné otázky: „*Jakou humanitární pomoc nestátní neziskové organizace poskytují?*“, byly sestaveny otázky k řízenému rozhovoru, které jsou zaměřeny na konkrétní nestátní neziskové organizace. Dotazník byl zaměřen na druhou otázku výzkumné části „*Jaké jsou znalosti obyvatelstva Jihočeského kraje o poskytování humanitární pomoci?*“

V řízených rozhovorech byly poskytnuty informace, jako jsou způsoby prezentace veřejnosti, nejčastější cílová skupina nebo také kolik má organizace dobrovolných dárců. K jejich nejčastějším činnostem patří finanční a manuální pomoc. Ze získaných odpovědí ve výzkumné části se ukázalo, že obyvatelé na území Jihočeského kraje mají alespoň základní přehled o poskytování humanitární pomoci a nestátních neziskových organizacích. Respondenti věděli, kdo se může stát členem nestátní neziskové organizace a jaké jsou příklady humanitární pomoci.

Klíčová slova

bezpečnost; humanitární pomoc; Jihočeský kraj; krizová situace; mimořádná událost;
nestátní neziskové organizace

Non-governmental organizations and humanitarian aid

Abstract

This bachelor thesis aims to describe the activities of non-governmental organisations and the provision of humanitarian aid and subsequently to find out what knowledge the citizens of the South Bohemian Region possess within these topics. The theoretical section contains individual information that defines specifically the content of non-governmental organisations, as well as humanitarian aid. The bachelor thesis selects and defines organizations that operate on the territory of the South Bohemian Region, including basic information on the provision of assistance to affected residents. An integrated rescue system is also mentioned in this work, which corresponds with the theme of this bachelor thesis through its activities.

The research part is conducted by guided interviews and questionnaire surveys dealing with two research issues. To achieve the first goal and answer the research question "What humanitarian aid do non-governmental organisations provide?" managed interview questions have been set up that target specific non-governmental organisations. The questionnaire focused on the second question of the research section "What is the knowledge of the population of the South Bohemia Region about the provision of humanitarian aid?"

In controlled interviews, I was given information such as ways of presenting the public, the most frequent target group or how many voluntary donors the organization has. Their most frequent activities include financial and manual assistance. Responses obtained in the research section showed that residents in the South Bohemia Region have at least a basic overview of the provision of humanitarian aid and non-governmental organisations. Respondents knew who could become a member of a non-governmental organisation and what are the examples of humanitarian aid.

Key words

crisis situation; extreme events; humanitarian aid; non-governmental organizations; safety; South Bohemian Region

Obsah

ÚVOD.....	10
1 TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1.1 Úvod do problematiky.....	11
1.2 Integrovaný záchranný systém.....	13
1.3 Nestátní neziskové organizace a poskytování humanitární pomoci.....	15
1.3.1 Občanské sdružení.....	16
1.3.2 Obecně prospěšné společnosti.....	17
1.3.3 Nadace a nadační fondy.....	17
1.3.4 Církevní právnické osoby.....	18
1.4 Panel nestátních neziskových organizací Jihočeského kraje.....	19
1.4.1 Český červený kříž.....	21
1.4.2 ADRA.....	23
1.4.3 Diecézní charita České Budějovice.....	24
1.4.4 Diakonie Českobratrské církve evangelické.....	24
1.5 Další NNO podílející se na humanitární pomoci.....	25
1.5.1 Maltézská pomoc.....	25
1.5.2 Vodní záchranná služba ČČK.....	26
1.5.3 Člověk v tísni.....	26
1.6 Psychosociální pomoc.....	26
2 CÍLE PRÁCE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY.....	28
2.1 Cíle práce.....	28
2.2 Výzkumné otázky.....	28
3 METODIKA.....	29
4 VÝSLEDKY.....	30
4.1 Řízené rozhovory.....	30
4.2 Dotazníkové šetření.....	36
5 DISKUZE.....	59
5.1 Zhodnocení řízených rozhovorů.....	59
5.2 Zhodnocení dotazníkového šetření.....	61
5.3 Odpovědi na stanovené výzkumné otázky.....	64
6 ZÁVĚR.....	65
7 SEZNAM LITERATURY.....	66
8 SEZNAM ZKRATEK.....	70

9 SEZNAM OBRÁZKŮ	71
10 SEZNAM PŘÍLOH	72
11 PŘÍLOHY	73

ÚVOD

Nestátní neziskové organizace jsou v dnešní době již nedílnou součástí společnosti a jejich význam v posledních letech nabývá na síle. Důležitost těchto organizací je zcela pochopitelná, jelikož svým fungováním poskytují humanitární pomoc při krizových situacích a mimořádných událostech. Zároveň se jedná o organizace, které nejsou založeny za účelem podnikání, nýbrž ve prospěch těch, jež to v dané situaci potřebují nejvíce a nemají možnosti ani prostředky, jak vyřešit svoje složité životní situace svépomocí.

Tato bakalářská práce se zabývá nestátními neziskovými organizacemi a poskytováním humanitární pomoci v Jihočeském kraji. V teoretické části je popisován na začátku práce integrovaný záchranný systém a dále obecně nestátní neziskové organizace, jako je například Český červený kříž nebo ADRA, Diecézní charita České Budějovice, Diakonie Českobratrské církve evangelické, a jejich způsoby pomoci. Také je pojednáváno o jednotlivých podskupinách humanitárního charakteru nebo o právních aspektech této problematiky. Ve výzkumné části se zabývám výsledky z řízených rozhovorů a dotazníkového šetření.

Téma nestátní neziskové organizace a poskytování humanitární pomoci jsem si vybrala z několika důvodů. Zaprvé je to čím dál více se rozšiřující téma v České republice, a dále se domnívám, že vzhledem k smysluplnosti fungování těchto služeb, je účelné se touto oblastí zabývat.

Cílem této bakalářské práce je popis náplně činnosti nestátních neziskových organizací a poskytování humanitární pomoci. V návaznosti na to dále zjistit, jakými znalostmi disponují občané Jihočeského kraje v rámci těchto témat.

1 TEORETICKÁ ČÁST

V teoretické části bakalářské práce bude popsána obecná charakteristika nestátních neziskových organizací a jejich poskytování humanitární pomoci při mimořádných událostech a krizových situacích včetně integrovaného záchranného systému na území Jihočeského kraje.

1.1 Úvod do problematiky

Úvodem do této problematiky se nejprve budu zabývat mimořádnou událostí a krizovou situací, kdy na to bude navazovat integrovaný záchranný systém včetně záchranných a likvidačních prací a nestátní neziskové organizace.

Krizová situace

Krizová situace je vznik nepříznivých podmínek, kdy dochází k narušení kritické infrastruktury nebo k jinému nebezpečí. Během této události je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav. Krizová situace vyplývá ze zákona č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). Výše zmíněné krizové události jsou vyhlášovány různými vyhlášovacími orgány, např. nouzový stav je vyhlášen Vládou České republiky. Stav nebezpečí vyhláší hejtman kraje nebo primátor hlavního města Prahy. Na základě podaného návrhu ze strany vlády je vyhlášen stav ohrožení. Každá z těchto uvedených krizových situací má odlišnou dobu trvání (Zákon č. 240/2000 Sb.).

Mimořádná událost

Mimořádnou událost (MU) definuje zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů podle § 2, částka 73, s 3461; formuluje MU jako: „*škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací*“. MU mají abiotický a biotický charakter. Některé jsou vyvolány uměle lidmi a některé jsou způsobeny živelnými pohromami. Mezi abiotické rozdělení se řadí např. sněhové kalamity, zemětřesení, dlouhodobá sucha, tsunami, náledí, dlouhodobé srážky, povodně a krupobití. Mezi biotické rozdělení patří např. epidemie, epifylie a přemnožení parazitů (HZS ČR, © 2021).

Mezi mimořádné události řadíme (HZS ČR, © 2021):

- Vichřice, námrazové a sněhové kalamity.
- Požáry, rozsáhlé lesní požáry a velkoplošné požáry.
- Povodně a záplavy.
- Smogová situace a zdraví ohrožující zhoršení kvality ovzduší.
- Výbuchy plynovzdušných směsí.
- Sesuvy půdy a svahové pohyby.
- Výrony nebo úniky nebezpečných škodlivin.
- Rozsáhlé dopravní havárie.
- Epidemie nakažlivých onemocnění lidí a epizootie zvířat.

Povodně

Jednou z nejčastějších MU vyskytující se na území České republiky, při které je poskytována humanitární pomoc, jsou povodně. Jedná se o často se vyskytující jev, kdy dochází ke značnému zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, kdy voda zaplavuje území mimo koryto vodního toku. Během přechodného zvýšení hladin řek, potoků a rybníků může dojít k zaplavení blízkého okolí (např. domy, pole), může ohrozit životy, majetek a také životní prostředí (Zákon č. 254/2001 Sb.). Jedna z příčin vzniku povodní a záplav může být i tání sněhu (National floodexperts, © 2021). Podle zvýšení vodních toků se vyhláší povodňové stupně aktivity (Zákon č. 254/2001 Sb.). V Jihočeském kraji byly nejrozsáhlejší povodně roku 2002, jedná se obecně o nejčastější přírodní katastrofy v naší zemi (Bakoš a Soukopová, 2012).

- I. stupeň povodňové aktivity – stav bdělosti;
- II. stupeň povodňové aktivity – stav pohotovosti;
- III. stupeň povodňové aktivity – stav ohrožení.

Požár

Požár je další z výše uvedených MU, během něhož dochází ke zranění, usmrcení osob nebo zvířat, dále pak také ke škodám na majetku. Příčinou vypuknutí požáru neboli nežádoucího hoření může být nedbalost osob, technická závada či přírodní katastrofa. Můžeme se setkat i s úmyslným zapálením, avšak zde již hovoříme o žhářství (Zákon č. 133/1985 Sb.).

Epidemie

Mezi MU se řadí také epidemie. Ta se vyznačuje prudkým růstem výskytu stejné choroby či onemocnění, a to v rámci určité populace a doby. K vyhlášení epidemie existují kritéria, která mohou být rozdílná v různých zemích. Základním faktorem je počet nově onemocněných na danou dobu. Pokud by epidemický výskyt choroby zasáhl větší část světa, jednalo by se již o pandemii (Pandemický plán ČR).

1.2 Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém (IZS) existuje od roku 2001, ale jeho základy byly položeny již v roce 1993. IZS je definován zákonem č. 239/2000 Sb o integrovaném záchranném systému podle § 2, částka 73, s 3461; formuluje IZS jako: „*koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací*“. IZS byl vytvořen na základě nezbytnosti každodenní spolupráce všech složek (zdravotníků, hasičů, policie a ostatních složek) při řešení MU. S MU (požár, únik chemické látky, dopravní nehoda) se složky IZS potýkají každý den. Je důležité, aby složky IZS spolupracovaly v každé situaci ohrožující život. Spoluprací dojde k rychlejší a účinnější záchraně nebo k likvidaci MU. Koordinace a spolupráce na místě krizových situací vždy v nějaké formě fungovala. Nicméně, každá složka má svou pracovní náplň a tím se při spolupráci a koordinaci skvěle doplňují (HZS ČR, © 2020).

V rámci IZS se nejedná o žádnou instituci, úřad, sdružení a právnickou osobu. Jedná se o systém práce s nástroji modelových postupů součinnosti (vedení, typové činnosti) a je součástí systému pro zajištění vnitřní bezpečnosti státu. Jde o systém smluvních dohod, který se řídí předpisy podle stanovených pravidel (Dostál et al., 2014).

Mezi základní složky integrovaného záchranného systému patří (Zákon č. 239/2000 Sb.):

- Policie České republiky,
- Hasičský záchranný sbor České republiky,
- Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,
- poskytovatelé zdravotnické záchranné služby.

Do ostatních složek IZS řadíme (Zákon č. 239/2000 Sb.):

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil;
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory;
- ostatní záchranné sbory;
- orgány ochrany veřejného zdraví
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby;
- zařízení civilní ochrany;
- neziskové organizace a sdružení občanů, které je možné využít k záchranným a likvidačním pracím.

Jak již bylo uvedeno mezi ostatní složky IZS patří i neziskové organizace a sdružení občanů, které je možno využít k pracím, jak k záchranným tak i likvidačním. Dále tam patří organizace sdružující dobrovolné záchranáře. Mezi další organizace patří i vodní záchranná služba, která je v České republice tvořena téměř výhradně dobrovolníky. Neposlední skupinou dobrovolných záchranářů je horská služba, kterou tvoří především většina dobrovolníků. V České republice je několik dalších sdružení dobrovolných záchranářů, mají speciální zaměření např. specialisté na katastrofy, speleologická záchranná služba nebo kynologické záchranné služby. Klíčovými činnostmi dobrovolníků je zaobírání se také psychosociální asistencí či canisterapií (Dostál et al., 2014).

Záchranné práce a likvidační práce

Při MU jsou nedílnou součástí záchranné a likvidační práce. Tyto zmiňované práce jsou ze zákona č. 239/2000 Sb. o IZS. Na záchranných pracích se podílí integrovaný záchranný systém. U záchranných prací je důležité zachránit osoby před hrozícím nebezpečím a dostat je do bezpečné zóny, kde už jim nebude hrozit další nebezpečí. V momentě, kdy skončí záchranné práce, jsou na řadě likvidační práce (Zákon č. 239/2000 Sb.).

Likvidační práce se provádí, když není na místě už žádné hrozící nebezpečí. V rámci likvidačních prací se odstraňují následky po mimořádných událostech. Jedná se o dopady, které zůstaly po živelné katastrofě, nehodě nebo např. povodni (Zákon č. 239/2000 Sb.).

1.3 Nestátní neziskové organizace a poskytování humanitární pomoci

Nestátní neziskové neboli nevýdělečné organizace jsou takové organizace, které nebyly založeny za účelem podnikání, ale za účelem provozování činnosti ve prospěch toho, kdo měl zájem na jejich zřízení. Nejde jim o zisk, ale o uspokojení poptávky společnosti, a to ve smyslu duchovním či morálním. Hlavním cílem těchto organizací je tedy pomáhat bez ohledu na to, o jakou pomoc se jedná. Lze tedy říci, že neziskové organizace a jejich humanitární pomoc jsou v dnešní době velice důležité (Šafr, 2014).

Humanitární pomoc můžeme formulovat jako činnost vládních i nevládních orgánů, a také organizací, dobročinných spolků a i jednotlivců, konanou ve prospěch obyvatelstva určitého regionu, postiženého krizovou situací i MU. V mezinárodním měřítku se jedná pak i o výpomoc obyvatelstvu regionů na území jiného státu a strádajícího v důsledku vnitřních nebo mezinárodních konfliktů (Ministerstvo vnitra ČR, 2016).

Nestátní neziskové organizace (NNO) nejsou zakládány s úmyslem naplňování zisku k přerozdělení mezi jeho vlastníky, zakladatele nebo správce. Zisk je možné vytvořit, ovšem musí být zpět využit k rozvoji organizace a k vykonání svých ambicí. Jedním ze znaků pro založení NNO je snaha řešit určité problémy nebo jim předcházet. Hlavní rozdíl mezi NNO a soukromou komerční firmou je schopnost vykonávat a podílet se na veřejně prospěšné činnosti, nikoli rozdílu v podobě finančního zisku (Šafr, 2014).

Souhrnnou a světově uznávanou charakteristiku NNO, jež se snaží monitorovat problematiku z všemožných úhlů, poskytli ve svých studiích kupříkladu profesori Anheier a Salamon. Podle těchto autorů lze nestátní neziskový sektor chápat jako soubor institucí, který existuje uvnitř státních struktur a lze ho užít k zásadám veřejných zájmů. Tito profesori pokládají za základní určující kritéria pět vlastností, podle nichž jsou tyto organizace (Novotný a Lukeš, 2008):

- Institucionalizované – jejich struktura je stanovena úřední formou, bez ohledu na to, zda jsou formálně či právně zaznamenávány.
- Soukromé – jsou od státní správy institucionálně odděleny a nejsou jí ovládány. Znamená to však, že mohou dosáhnout vlivné státní podpory včetně státních úředníků k vedení organizace. Rozhoduje zde fakt, aby počáteční struktura neziskových organizací byla ve své podstatě soukromá.

- Neziskové – není možné, aby zde došlo k přerozdělování zisků získaných z činnosti organizace mezi její vlastníky a vedení. Svou činností mohou neziskové organizace vytvářet zisk, který musí být použit pouze na cíle stanovené organizací.
- Samosprávné a nezávislé – ke kontrole vlastních činností mají své klíčové metody a pevnou strukturu, tzn., že jsou ovládány vně a jsou tak schopny řídit samy sebe. Nejsou kontrolovány státem ani jinými institucemi.
- Dobrovolné – preferují dobrovolné podílení na svých činnostech. Projev dobrovolnosti může být označován například jako výkon neplacené práce pro organizaci, forma hmotných darů nebo řádná účast ve správních radách.

Nadace, občanská sdružení a církevní organizace, kdy jejich činnost směřuje k poskytování bezplatné a nenávratné pomoci potřebným v případě vzniku krizových situací a MU (Linhart, 2003). V rámci České republiky je mnoho významných NNO (dříve patřící mezi občanské sdružení nebo obecně prospěšnou společnost) (Šafr, 2014). Mezi tyto lze zařadit (Šafr, 2014):

- Český červený kříž;
- Armádu spásy;
- Občanské sdružení ADRA;
- Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska;
- Člověk v tísni, o.p.s.;
- Maltézskou pomoc, o.p.s. apod.

1.3.1 Občanské sdružení

Občanské sdružení lze chápat jako sdružení právnických a fyzických osob, které vzniká se záměrem realizace společného zájmu. Charakteristickým znakem pro toto sdružení je členská základna. Právnické osoby tvoří pak samotné sdružení. Registrace sdružení je v gesci Ministerstva vnitra ČR (Zákon č. 83/1990 Sb.).

Podle zákona č. 83/1990 Sb. mají občané právo se svobodně sdružovat a k vykonání tohoto práva není potřeba povolení státního orgánu. Důležitá je u toho pouze registrace (Zákon č. 83/1990 Sb.).

1.3.2 Obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšná společnost je v České republice jedna z mnoha právních forem NNO. Jejím hlavním cílem je poskytovat obecně prospěšné služby za předem stanovených a jednotných podmínek pro všechny členy společnosti. Hospodářský výsledek (zisk), který vyjde, nemůže být aplikován ve prospěch zřizovatelů, příslušníků jejich orgánů a pracovníků. Musí být použit výhradně k poskytnutí obecně prospěšných služeb, na základě kterých byla společnost založena. Obecně prospěšná společnost může uzavřít zakládací smlouvou podepsanou všemi zřizovateli. Její účinnost začíná dnem zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností. Zmiňovaný rejstřík vedený soudem je určený specifickým zákonem k vedení obchodního rejstříku (rejstříkový soud – součást Městského soudu v Praze a krajských soudů) (Šafr, 2014). Dosavadní obecně prospěšné činnosti se řídí zákonem č. 248/1995., o obecně prospěšné činnosti (Pelikánová, © 2016).

1.3.3 Nadace a nadační fondy

Mezi další patří nadace a nadační fondy. Hlavní účel zakládání nadačního fondu je společenský nebo hospodářský (Hejduková, ©2018). Tyto poskytují pomoc nejen při vzniku mimořádných událostí a za krizových situací, ale pomáhají také lidem zdravotně postiženým, poskytují hmotnou a morální podporu lidem nacházející se v nouzové situaci. Dále poskytují příspěvky do oblastí sociální, charitativní, humanitární včetně vzdělávání. Mezi nejvýznamnější lze zařadit (Šafr, 2014):

- Nadaci ADRA;
- Nadace sv. Františka z Assisi;
- Nadaci SYNER;
- Nadaci mezinárodní lékařské pomoci;
- Nadaci světového fondu dětí;
- Nadaci táta a máma;
- Nadační fond Nehemia;
- Nadační fond PRECIOSA.

Tyto fondy a nadace byly založeny pro dosahování obecně prospěšných cílů. Obecně prospěšným se rozumí především rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv

nebo jiných humanitárních hodnot, ochrana přírodního prostředí, kulturních památek, tradic a rozvoj vědy, vzdělání, sportu a tělovýchovy. Nadace nebo nadační fond jsou právnické osoby. Jde-li o nadaci, musí být součástí názvu označení „nadace“ a v případě založení fondu ku prospěchu nadace, musí nést označení „nadační fond“. Toto označení nesmějí použít jiné osoby nebo obchodní firmy. Nadační fond využívá k dosahování účelu, pro který byl zřízen, všechnen svůj majetek. Nadační fond nezřizuje nadační jmění. Při vzniku nadace lze doporučit následující postup a tyto hlediska (Boukal, 2009):

- Při založení je důležité vymezení poslání. Potenciální zřizovatelé by si měli nejprve ujasnit, proč chtějí nadaci založit a uvědomit si, jakému cíli by měla sloužit.
- Nadace slouží hlavně finanční podpoře těchto obecně prospěšných cílů, přímé naplňování přitom není primárním, to je pak posláním jiných právních forem NNO.
- Fungování nadace podléhá registraci. Aby mohlo k registraci nadace dojít, musí být zaregistrována u krajského obchodního soudu a disponovat tzv. nadačním jměním.
- Navazujícími kroky podání návrhu při registraci nadace u krajského soudu je jmenování dozorčí rady a tříčlenné správní rady.

1.3.4 Církevní právnické osoby

K subjektům, jež umožňují humanitární a obdobnou pomoc, můžeme v rámci České republiky zahrnout i orgány registrovaných církví a náboženských společností, řeholní a jiné církevní instituce, a také vybraná účelová zařízení církví a náboženských společností. V případě obecních rozpočtů a státních fondů jsou sledovány všechny církevní právnické osoby. Církev je v obecném slova smyslu specifikována jako společenství, přičemž měl by být splněn charakteristický znak – víra – tzn., mělo by se jednat o společenství náboženského charakteru (věřící v Ježíše Krista) (Tretera a Příbyl, 1997).

Církev a náboženská společnost jsou dobrovolné skupiny osob s vlastní strukturou, vnitřními předpisy, orgány, náboženskými obřady a projevy víry, založené se záměrem vyznání dané náboženské víry, ať veřejně nebo soukromě a především s tím spojeného shromažďování, bohoslužeb, vyučování a duchovních služeb (Šafr, 2014).

Úloha církví je v systému humanitární pomoci docela opodstatněná. Výzkumy ukazují, že v období krize se lidé obracují více k víře. Mezi nejvýznamnější subjekty působící v oblasti humanitární pomoci v rámci našeho státu lze zařadit (Šafr, 2014):

- Ekumenickou radu církví v České republice;
- Charitu České republiky (do roku 2006 Sdružení Česká katolická charita);
- Diakonii Českobratrské církve evangelické;
- Slezskou diakonii apod.

Na problematiku financování těchto organizací je důležité pohlížet jako na problematiku charakteristického vícezdrojového financování (Dostál et al., 2014).

Příspěvky od nadací a nadačních fondů mohou být poskytnuty rovnou postiženému obyvatelstvu nebo mohou být poskytnuty i prostřednictvím vybraných NNO (občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, účelová zařízení registrovaných církví a náboženských společností), které je dál přerozdělí podle konkrétní potřeby (Boukal, 2009).

1.4 Panel nestátních neziskových organizací Jihočeského kraje

Panel NNO Jihočeského kraje je nezávislé sdružení konkrétních NNO se záměrem jejich koordinace při poskytování sil, prostředků a činností pro vyřešení MU značného rozsahu a i krizových situací na území Jihočeského kraje (Český červený kříž České Budějovice, © 2017).

V uplynulých letech nebylo zapojení NNO či dobrovolníků tolik efektivní a koordinované, jako tomu je v dnešní době. Pomoc v některých oblastech byla nadbytečná a v některých regionech naopak pomoc chyběla. Krajský úřad Jihočeského kraje v roce 2009 podepsal se čtyřmi NNO dohodu o spolupráci Jihočeského kraje a účastníků Panelu NNO na řešení a přípravu MU a krizových situací. V praxi se realizovala myšlenka o Panelu NNO Jihočeského kraje už v roce 2008 a její činnost se tehdy ověřila o rok později v roce 2009 při záplavách na území Jihočeského kraje. V průběhu těchto záplav byl zástupce Českého červeného kříže členem krizového štábu kraje a Český červený kříž koordinoval následující NNO. O dva roky později dohodu podepsaly další dvě organizace. Při záplavách v roce 2013 si členové rozdělili území

a pomoc pro zasažené obyvatele byla lépe koordinovaná a efektivní (Český červený kříž České Budějovice, © 2017).

Pro účely zmiňované dohody se rozumí (Český červený kříž České Budějovice, © 2017):

- Silami – příslušníci a dobrovolníci NNO, kteří jsou účastníky Panelu NNO a jsou schopni na výzvu poskytnout pomoc za účelem zmenšení nebo odstraňování následků při MU a krizových situacích. Příslušníci a dobrovolníci mohou být také laici i odborníci ve svých oborech, kteří mají s NNO uzavřenu smlouvu, která je připravuje na uskutečnění dobrovolnické pomoci nebo jsou příslušníci NNO zapojené do Panelu NNO.
- Prostředky – dopravní, technické, úklidové, čistící nebo desinfekční prostředky, náhradní ošacení a jiné vyhovující předměty pro zabezpečení humanitární pomoci, které mohou být poskytnuty postiženému obyvatelstvu nebo budou využity silami jednotlivých NNO ke snížení nebo odstraňování následků po krizové situaci nebo MU.
- Činnostmi – poskytnutí doplňkové pomoci zdravotní, sociální, humanitární, psychosociální, psychologické nebo nouzového přežití v souladu s cílem a posláním jednotlivých účastníků Panelu NNO.

Prvními členy Panelu NNO byly organizace Oblastní spolek Českého červeného kříže, Adra, o. s., Diecézní charita České Budějovice a Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska Krajské sdružení hasičů kraj Jihočeský. V roce 2011 se připojili také Středisko pro rodinu a mezilidské vztahy a Linka Důvěry České Budějovice o.p.s. a Diakonie České bratrské církve evangelické (Český červený kříž České Budějovice, © 2017).

Členy Panelu Jihočeského kraje v současné době jsou (Český červený kříž České Budějovice, © 2017):

- Oblastní spolek Českého červeného kříže;
- Adra;
- Diecézní charita České Budějovice;
- Diakonie Českobratrské církve evangelické;
- Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska Krajské sdružení hasičů kraj Jihočeský;

- Středisko pro rodinu a mezilidské vztahy a Linka důvěry České Budějovice o.p.s.

Hlavním cílem je efektivní koordinace při poskytování prostředků, sil a činností pro řešení MU značného rozsahu a krizových situací na území Jihočeského kraje a to za cílem účinnějšího výsledku cestou koordinátora, jímž je v současné době Oblastní spolek Český Červený kříž České Budějovice. Především se jedná o pečovatelské služby, pomoc při poskytování nouzového ubytování, stravování a ostatních opatření nouzového přežití, pomoc při evakuaci obyvatelstva, poskytování první pomoci, humanitární pomoci, pomoci psychologické, psychosociální, sociální nebo duchovní. Postup přípravy Panelu NNO na mimořádné události a krizové situace je určený Statutem Panelu NNO Jihočeského kraje a Plánem pomoci Panelu NNO Jihočeského kraje. Členové Panelu NNO Jihočeského kraje mají dvakrát ročně schůzi, kde projednávají dohromady se zástupcem Jihočeského kraje přípravu a řešení na MU a krizové situace. Věnují se i aktualizaci plánu vyrozumění členů panelu a zúčastňují se na přípravných opatřeních a cvičeních (Český červený kříž České Budějovice, © 2017).

V následující kapitole se budu zabývat jednotlivými organizacemi, které také spolupracují v panelu NNO.

1.4.1 Český červený kříž

Společnost Český červený kříž (ČČK) je jednoznačně jednou z nejznámějších organizací, která se zabývá humanitární činností v České republice (Organization Type, 2021). Vznikl rozdělením Československého červeného kříže, jako jeho nástupce v České republice. Sídlo společnosti se nachází v Praze, s působností na celém území státu. Jedná se o státem uznanou národní společnost Červeného kříže ve smyslu mezinárodního práva; z hlediska vnitrostátního práva je spolkem. Působí především v oblastech se zaměřením na humanitární, sociální, zdravotní a zdravotně – výchovné činnosti. Plnění poslání a úkolů ČČK je všeobecně prospěšnou činností. ČČK byl uznán Mezinárodním výborem Červeného kříže 26. srpna 1993, za člena Mezinárodní federace Červeného kříže a Červeného půlměsíce byl přijat dne 25. října 1993 (Český červený kříž, © 2020).

Český červený kříž plní zejména tyto úkoly (Český červený kříž, © 2020):

- působí v oblasti civilní obrany a ochrany obyvatelstva, poskytuje pomoc v případě MU a katastrof;
- poskytuje sociální, záchranné, zdravotnické a jiné služby;
- působí jako primárně uznaná pomocná organizace vojenské zdravotnické služby;
- šíří znalost Ženevských úmluv;
- spolupracuje s poskytovateli zdravotní péče.

Dále ČČK navazuje na činnosti svých předchůdců jako je Vlastenecký pomocný spolek pro Království české (založen 5. září 1868 jako 13. národní společnost Červeného kříže na světě) nebo ČČK, který vznikl dne 6. února 1919 (Český červený kříž, © 2020).

V rámci ČČK je také poskytována výuka první pomoci. Znalost základů poskytování první pomoci by mělo být morální povinností každého z nás. ČČK provádí školení v první pomoci formou svých Oblastních spolků. Školení jsou určena pro všechny věkové kategorie, od dětí až po dospělé. Po projektu s názvem „Výuka první pomoci dětí a mládeže plynule“ navazuje vznik projektu Výuka první pomoci dospělých. K jednotlivým kurzům se vydává rovněž řada literatury. Dále je tradiční činností ČČK také zajišťování zdravotnických dozorů na společenských, sportovních, kulturních akcích. Tyto dozory je možno dohodnout na místně příslušném Oblastním spolku (OS) ČČK, v případě rozsáhlých akcí na Úřadu ČČK (Český červený kříž, © 2020).

Nedílnou součástí ČČK je poskytování humanitární pomoci při katastrofách, válkách a jiných mimořádných situacích, což je velmi důležité, především pro společnost postiženou takovou situací. I ČČK se proto na poskytování pomoci v těchto situacích neustále připravuje (příkladem je projekt Připravenost na katastrofy) Projekt, který je zaměřen na připravenost na katastrofy patří mezi hlavní programy ČČK. Projekt poskytuje pomoc při různých katastrofách a také poskytuje plánovanou pomoc (Český červený kříž, © 2020).

Zmiňovaná organizace se soustřeďuje především na pomoc národní společnosti a podle naléhavosti situace také podporují mezinárodní pomoc organizovanou Mezinárodním Červeným křížem (Humanitarian aid, © 2006).

Organizace se rovněž zabývá šířením mezinárodního humanitárního práva, u zrodu jeho aktuální podoby stál roku 1864 Mezinárodní výbor Červeného kříže.

Mezinárodní humanitární právo (MHP) má za úkol regulaci ozbrojených konfliktů, jejichž cílem je maximální humanizace. MHP je zároveň souborem norem mezinárodního práva upravujících způsob vedení ozbrojených konfliktů s účelem zmírnit lidské utrpení, vyvolané ozbrojeným konfliktem. Dále poskytnutí ochrany selektovaným skupinám osob v době ozbrojeného konfliktu, a to především těm, jež se přímo neúčastní boje nebo z něj byly vyčleněny (např. z důvodu nemoci, zranění či zajetí). Základním kodexem norem MHP jsou Ženevské úmluvy o ochraně obětí ozbrojených konfliktů z roku 1949 a jejich dodatkové protokoly z roku 1977 a 2005, smluvními stranami Ženevských úmluv jsou veškeré suverénní státy světa (Český červený kříž, © 2020).

1.4.2 ADRA

Další organizace podílející se na činnosti Panelu NNO. ADRA se v České republice zapojuje do aktivní pomoci při MU, kdy rozsáhlé povodně zasáhly velkou část Moravy. V dalších desetiletích se ADRA zapojila do pomoci při povodních a to v roce 1998 v Orlických horách, v roce 2002 v jižních Čechách a Středočeském kraji, v roce 2006 na jižní Moravě, v roce 2009 na Novojičínsku a Jesenicku a i v roce 2010 na Přerovsku, jižní Moravě, Liberecku a Děčínsku. Pomoc, kterou poskytuje organizace ADRA zasaženým obyvatelům, se zaměřuje na několik oblastí – pokaždé zaleží na aktuálních potřebách lidí zasažených MU a krizovou situací. Jedná se např. o pomoc dobrovolnickou, materiální, psychosociální nebo také finanční (ADRA, © 2014).

Tato organizace se především zaměřuje na materiální pomoc, zejména na poskytnutí různých pomůcek pro úklid následků povodně. Jsou to např. čisticí prostředky (Savo, Domestos, tekuté mýdlo, Jar atd.), nářadí (kyblík, lopaty, hadry, košťata), ochranné pomůcky (pláštěnky, rukavice, desinfekce, holínky), a také jsou důležitou součástí trvanlivé potravin. Tyto zmíněné pomůcky jsou uloženy ve velkokapacitních skladech v Praze, Hradci Králové, Znojmě a Frýdku Místku. V neposlední řadě je také součástí pomoc na vypůjčení jednotlivých vysoušečů. Pro zasažené osoby MU jsou k dispozici kondenzační nebo horkovzdušné vysoušeče, které slouží k vysoušení vlhkého zdiva několik dnů, týdnů i měsíců po povodni (ADRA, © 2014).

Dobrovolnické centrum ADRA České Budějovice (ADRA, © 2014):

- Poskytuje klientům v Českých Budějovicích služby v rámci dobrovolnických a humanitárních programů. Jedná se zejména o klienty, kteří jsou handicapováni z důvodu staršího věku, nemoci nebo sociální situace.
- Přispívá ke zlepšení psychosociálních podmínek starších osob a lidí s postižením v jejich přirozeném prostředí a sociálních zařízeních.
- Uplatňuje se podstatným způsobem při zvládání následků různých MU a krizových situací, jako byly například povodně.
- Školí a vzdělává nepřetržitě Krizový intervenční psychosociální tým dobrovolníků pro spolupráci s integrovaným záchranným systémem Jihočeského kraje.
- Dobrovolníci jsou středoškolští a vysokoškolští studenti či široká veřejnost. Každý dobrovolník se klientům věnuje podle svých časových možností. Mohou se buď věnovat pravidelnou formou, nebo nepravidelnou formou skupinových akcí.

1.4.3 Diecézní charita České Budějovice

Další organizace zařazená do Panelu NNO. Diecézní charita České Budějovice (DCHCB) působí na území Jihočeského kraje. Dne 1. prosince 1991 byla založena DCHCB Biskupstvím českobudějovickým. DCHCB je součástí sdružení Charita Česká republika, jež je v rámci své sítě Charit největším nestátním poskytovatelem zdravotních a sociálních služeb v České republice. Svou činností zajišťuje podporu, koordinaci a metodickou podporu městským, farním a oblastním Charitám v celé českobudějovické diecézi, aby mohlo v prvotřídních podmínkách vykonávat zdravotní a sociální služby pro všechny potřebné klíčové skupiny. Ke každému člověku přistupují profesionálně a úctyhodně. Všichni pracovníci, kteří pracují v Diecézní charitě České Budějovice, se řídí Kodexem Charity v České republice (Diecézní charita České Budějovice, 2021).

1.4.4 Diakonie Českobratrské církve evangelické

Diakonie Českobratrské církve evangelické také spadá do Panelu NNO. Diakonie působí na území České republiky už třicet let. Jedná se o NNO, která pomáhá nejen dětem, ale i dospělým a seniorům v různých nepříznivých situacích. Poskytuje nejen humanitární pomoc, ale také provozují přibližně 150 zařízení Diakonie po celé

České republice. Tým Diakonie tvoří 2 800 zaměstnanců a dobrovolníků (Diakonie Českobratrské církve evangelické, © 2021).

Společně tvoří Diakonii ČCE (Diakonie Českobratrské církve evangelické, © 2021):

- střediska;
- školské právnické osoby;
- nadační fondy a nadace;
- servisní organizační struktury;
- ostatní zřizované organizační jednotky;
- organizační jednotky zřizované středisky;
- přidružené organizace.

1.5 Další NNO podílející se na humanitární pomoci

V této kapitole budou zmíněny NNO, které se podílejí na humanitární pomoci a nejsou zařazeny do Panelu NNO.

1.5.1 Maltéžská pomoc

Maltéžská pomoc patří mezi NNO a je zřízena českým Velkopřevorstvím Suverénního řádu Maltéžských rytířů. Tato NNO byla založena dne 9. května roku 2002. Společnost je zaznamenána v rejstříku obecně prospěšných společností. Maltéžská pomoc poskytuje sociální služby dle zákona 108/2006 Sb. o sociálních službách. Další jejich činností je realizace dobrovolnických programů akreditovaných podle zákona 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě (Maltéžská pomoc, ©2021).

Hlavním cílem zmiňované organizace je poskytnutí služby trpícím a potřebným osobám v duchu křesťanské lásky k bližnímu. Klíčový výsledek Maltéžské pomoci je začlenění do života v rámci fyzických i psychických možností na území České republiky. Cílové skupiny jsou rodiny s dětmi, starší osoby a vězni, chudé rodiny a především lidé postižení živelnými katastrofami (Maltéžská pomoc, ©2021).

1.5.2 Vodní záchranná služba ČČK

Vodní záchranná služba ČČK byla založena v roce 1968. Jedná se o nejstarší a největší celostátní organizaci, která se věnuje vodní záchrance a záchrannému sportu. Jak již bylo zmíněno Vodní záchranná služba ČČK je součástí IZS. V České republice má své působení v deseti krajích. V letních měsících zajišťují své služby na vodních plochách a v jejich blízkosti. Jsou to např.: Orlík, Slapy, Hracholusky, Pastviny, Jesenice a Rozkoš. Vodní záchranná služba (VZS) je propojena s aplikací Záchranka. Tato zmiňovaná aplikace je určena pro chytré telefony a ukazuje přesnou polohu, kdy člověk může být zraněn nebo v ohrožení svého života. VZS působí zejména na vodních plochách, kde se jiné složky IZS nemohou dostat po vodní ploše (Vodní záchranná služba, © 2021).

1.5.3 Člověk v tísni

Další NNO, která pomáhá lidem v nouzi je Člověk v tísni. Své působení má na území Prahy. V průběhu pětadvaceti let se organizace stala jednou z největších ve střední Evropě. Poskytuje bezprostřední pomoc v zasažených oblastech, kdy lidé byli ohroženi přírodní katastrofou nebo ve válečných konfliktech. Člověk v tísni se také intenzivně věnuje lidem v rámci dlouhodobé chudoby, a těch žijících v horších podmínkách. Zmiňovaná organizace ve svých programech vzdělává pedagogy i veřejnost v tématu rozvojové spolupráce, chudoby a migrace (Člověk v tísni, ©2021).

1.6 Psychosociální pomoc

Psychosociální pomoc je poskytována lidem, kteří jsou zasaženi MU. Zasaženými osobami jsou ti, kteří jsou přímí účastníci MU, osoby blízké zasažených osob a svědci MU. Poskytováním psychosociální pomoci dochází k naplnění potřeb v oblasti tělesné, duchovní, duševní a sociální. Je rozdělena na krátkodobou pomoc (v době trvání MU), střednědobou pomoc (5 dní po MU až do 3 měsíců) a dlouhodobou pomoc (od 3 měsíců po MU) (STČ12/IZS, 2012). V průběhu a po následcích MU je zajišťována krátkodobá psychosociální pomoc spolupracující s obcemi, místními organizacemi a dále s NNO. V případě, že nebyla krátkodobá psychosociální pomoc dokončena, tak výše zmiňované subjekty pokračují v poskytování dlouhodobé pomoci (Governmental.nl,2021).

U záchranných a likvidačních prací se zaměřuje na pomoc psycholog od IZS společně se speciálně vyškolenými pracovníky. Poskytnutí první psychické pomoci je zaměřeno na stabilizaci duševního stavu (Police ČR, ©2021).

Komunitní intervenční psychosociální tým

Jedná se o zkratku pro komunitní intervenční psychosociální tým (KIP). KIP tým má za úkol pomáhat lidem, kteří jsou zasaženi MU a krizovou situací (např. přišli o domov v rámci povodní, požárů). Poskytuje především psychosociální pomoc, která je nezbytná na zotavení. Členové zmíněného KIP týmu jsou dobrovolníci všelijakých profesí a zaměření (lidé s empatií, duchovní stránkou, sociální pracovníci, psychologové atd.). Počátek tohoto týmu se vytvořil na bázi zkušeností z terénních prací po tragédii. Neustále se zvyšoval zájem po dobrovolnících, kteří mají chuť a zájem pomáhat lidem, kteří to nezbytně potřebují (ADRA, © 2014).

Příslušníci KIP týmů dělají v rámci akreditovaného programu Ministerstva vnitra „KIP týmy pro MU“. Členové jsou připraveni na navázání veškeré práce složek integrovaného záchranného systému České republiky a nadále pracují i se zástupci obcí, církví a s ostatními dalšími organizacemi (ADRA, © 2014).

Účelem KIP týmu je doprovázet otevřeně zasažené osoby MU a rodinné příslušníky. Dále pomáhají lidem na místě zásahu, očitým svědkům a nabízí jim možnou pomoc na zvládnutí všemožných dopadů z MU, ať už se jedná o vlastní síly, prostředky a zdroje. Členové se při svém zaměstnání přihlašují k Etickému kodexu sociálního pracovníka a standardům psychosociální krizové pomoci Ministerstva vnitra – generální ředitelství hasičského záchranného sboru (ADRA, © 2014).

2 CÍLE PRÁCE A VÝZKUMNÉ OTÁZKY

2.1 Cíle práce

Popsat náplň činnosti nestátních neziskových organizací a poskytování humanitární pomoci.

Zjistit znalosti občanů Jihočeského kraje o poskytování humanitární pomoci.

2.2 Výzkumné otázky

Jakou humanitární pomoc nestátní neziskové organizace poskytují?

Jaké jsou znalosti obyvatelstva Jihočeského kraje o poskytování humanitární pomoci?

3 METODIKA

Teoretická část této práce byla zpracována na základě odborné literatury (např. Ochrana obyvatelstva v případě krizových situací a mimořádných událostí nevojenského charakteru, Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací) a webových stránek (např. Český červený kříž, ADRA). Ve výzkumné části bakalářské práce byla proto využita metoda kvalitativního výzkumu, kdy byly provedeny řízené rozhovory s odpovědnými zástupci NNO. Dále byly zjišťovány znalosti obyvatel Jihočeského kraje o poskytování humanitární pomoci prostřednictvím dotazníkového šetření, které bylo vyhodnoceno prostřednictvím popisné statistiky a výsečových grafů.

Ve výzkumné části této práce jsem vytvořila podklady pro rozhovor. Z důvodu koronavirové pandemie jsem nemohla vést řízené rozhovory osobně (otázky viz Příloha A), proto jsem se se zástupci jednotlivých NNO spojila telefonicky, a poté jim otázky poslala elektronicky. Oslovila jsem tři organizace zabývající se humanitární pomocí, kdy zpětnou vazbu jsem dostala pouze od dvou z nich, a to od paní Blanky Černé z organizace Oblastní spolek Český Červený kříž České Budějovice a za Diakonii Českobratrské církve evangelické od paní Mgr. Kamily Šimkové. Rozhovor obsahoval 10 otázek a jednu podotázku. Oslovené organizace sídlí v Českých Budějovicích na území Jihočeského kraje.

V druhé výzkumné části jsem se zabývala dotazníkovým šetřením, které bylo určeno pro obyvatele z Jihočeského kraje. Šetření bylo provedeno formou elektronického dotazníku, umístěného na internetovém portálu Google forms a následně byl pomocí internetových sítí (Messenger, Whatsapp, Viber) dotazník rozeslán. Hlavním cílem vytvořeného dotazníku bylo zjistit znalosti a povědomí o poskytování humanitární pomoci. Použitý program generoval počet zaznamenaných odpovědí a jednotlivé odpovědi na otázky uváděl v procentech. Dotazníkové šetření probíhalo v časovém horizontu od 16. března 2021 do 23. března 2021. Dotazník obsahoval 23 otázek, kdy se daly zvolit různé varianty odpovědí (viz Příloha B). První otázky v dotazníku byly informativní pro výzkum (pohlaví, věk, nejvyšší dosažené vzdělání). Dále jsem se otázkami zaměřila na vědomosti respondentů o NNO a jejich humanitární pomoci.

4 VÝSLEDKY

Ve výzkumné části budou sděleny výsledky z řízených rozhovorů a z dotazníkového šetření.

4.1 Řízené rozhovory

Rozhovor se zástupkyní Diakonie Českobratrské církve evangelické.

Podle písemného sdělení Mgr. Kamily Šimkové (koordinátorka projektu Odolná obec) dne 30. března 2021:

1. Jakou humanitární pomoc poskytujete? (Uved'te prosím činnosti/ druh pomoci)

*Diakonie ČCE – Středisko humanitární a rozvojové spolupráce (DČCE–HRS) poskytuje humanitární pomoc po MU velkého rozsahu, v České republice zejména po povodních. Jednou se DČCE–HRS angažovala v pomoci po tornádu v Krnově v roce 2013, dále okrajově pomáhá organizovat dobrovolníky během současné pandemické situace. Lidem zasaženým MU poskytujeme **manuální pomoc** našich organizovaných a proškolených dobrovolníků, **první psychickou pomoc** (s následným propojením na odbornou psychologickou pomoc – krizové interventy ČČK, psychology HZS ČR), **poradenství** při obnově zaplavených objektů, **zapůjčení vysoušečů a finanční pomoc** nejvíce zranitelným domácnostem. Humanitární pomoc poskytujeme i v zahraničí, kde spolupracujeme s našimi partnerskými organizacemi (nepůsobíme tam přímo).*

2. Odkdy Vaše NNO působí na území ČR?

Diakonie ČCE (zřizovatel Střediska HRS) poskytoval humanitární pomoc poprvé po povodních v roce 1997, poté 2002 a dalších lokálních povodních. Středisko humanitární a rozvojové spolupráce vzniklo v roce 2011 a poprvé se zapojilo do humanitární pomoci po povodních v roce 2013.

3. Kolik máte členů (dobrovolníků) a jak se zapojují?

V samotném týmu „české humanitární sekce“ pracují 3 zaměstnanci (+ 1 externí). Mají na starost koordinaci dobrovolníků, údržbu skladů technických prostředků humanitární

pomoci, přípravu školení apod. V databázi máme k dnešnímu dni (18. března 2021) 275 prověřených dobrovolníků humanitární pomoci. Dobrovolníci se mohou hlásit na školení první psychické pomoci a třídení komplexní školení, organizujeme cca 5 školení ročně. Dobrovolníci se také zapojují do údržby skladů. Během povodní všechny dobrovolníky kontaktujeme a ti dobrovolníci, kteří mohou přijet pomáhat, koordinujeme v místě. Tito dobrovolníci pak pomáhají uklízet povodňové škody, monitorují situaci (mapují zasažené domácnosti, a jestli obyvatelé potřebují pomoci), proškolení dobrovolníci mohou poskytnout i první psychickou pomoc a případně se obrátit na odborníka, který může se zasaženými lidmi pracovat dále.

4. Jaká je nejčastější cílová skupina lidí využívající vaši pomoc?

Nejčastěji se jedná o obyvatele obcí zasažených povodněmi, kterým dobrovolníci pomáhají uklízet škody po povodni. O pomoc primárně požádají starší lidé, kteří nemají tolik sil na úklid, rodiny s dětmi, lidé žijící sami. Vždy ale záleží na rozhodnutí zasažených obyvatel, jestli o manuální pomoc stojí, nebo ne. Finanční pomoc nabízíme lidem v tíživé finanční situaci (nejčastěji jsou to senioři a rodiny s malými dětmi). Vždy ale záleží na objektivním zhodnocení situace.

5. Dokážete zmínit, které činnosti poskytujete? (způsob poskytování pomoci)?

Nejvíce se jedná o pomoc manuální při vyklizení následků MU, dále o finanční pomoc, poradenskou činnost u obnovy zaplavených objektů, vypůjčení technických prostředků humanitární pomoci (zejména vysoušeče).

Dokážete říct, která činnost Vám přijde klíčová?

Klíčová činnost našeho střediska je zprostředkování manuální humanitární pomoci skrze naše dobrovolníky.

6. Při jakých mimořádných událostech poskytujete humanitární pomoc prostřednictvím vaší NNO?

Nejčastěji to jsou povodně většího rozsahu, případně další MU (tornádo, mimořádná finanční pomoc lidem, kteří přišli na jaře 2020 o příjmy z důvodů vládních nařízeních).

7. Jakým způsobem se prezentujete veřejnosti ve smyslu povědomí o vaší NNO? (internet, noviny, TV...)

Využíváme hlavně komunikaci prostřednictvím sociálních sítí – Facebook, Instagram. Dále s veřejností pravidelně komunikujeme skrze naše webové stránky. Pro dobrovolníky a obyvatele zasažených povodněmi máme zřízený web www.povodne.diakonie.cz. Používáme také newsletter. Během mimořádných událostí (povodní) je o naší činnosti informováno i v novinách, webových informačních serverech, či v TV.

8. Kolik lidí aktuálně přispívá vaší NNO? A jedná se převážně o pravidelné příspěvky nebo spíše nárazové?

Máme přes 50 pravidelných dárců, kteří přispívají každý měsíc. Jejich počet je víceméně stabilní. Naším cílem je jejich počet kontinuálně navyšovat. Na jednorázové sbírky střediska přispívají další dárci. Za rok 2020 jsme měli přes 380 jednorázových dárců. Zhruba polovina dárců jsou dárci, kteří nám již v minulosti jednou nebo vícekrát darovali.

9. Myslíte si, že povědomí veřejnosti o humanitární pomoci v ČR aktuálně spíše vzrůstá, klesá nebo má konstantní charakter?

Myslím si, že povědomí je víceméně konstantní, mění se ale nálada ve společnosti vůči poskytování této pomoci (zejména v zahraničí), kdy je tato pomoc vnímána stále více negativně.

10. Dokážete říct, zda ČR patří v rámci přispívání na humanitární pomoc k těm úspěšným zemím ve srovnání s jinými zeměmi EU?

ČR dlouhodobě nepřispívá na mezinárodní humanitární (a rozvojovou) pomoc tolik, kolik se zavázala v rámci svých členství v mezinárodních organizacích. Zároveň je pomoc poskytovaná do zahraničí dost úzce vázaná na konkrétní účel (kde je hlavně kladen důraz na ekonomický a politický profit ČR) a byrokratická náročnost při poskytování této pomoci je vysoká. Proto řadím ČR k neúspěšným zemím ve srovnání s jinými zeměmi EU, zejména těm v západní a severní Evropě.

Rozhovor se zástupkyní Úřadu Oblastního spolku Českého červeného kříže

Podle písemného sdělení Blanky Černé (koordinátorka panelu NNO) dne 19. dubna 2021

1. Jakou humanitární pomoc poskytujete? (Uveďte prosím činnosti/ druh pomoci)

Český červený kříž poskytuje humanitární pomoci při katastrofách v ČR. Pomineme-li události regionálního charakteru, pak nejvýznamnější pomoci byly projekty pomoci po rozsáhlých povodních v letech 1997 a 2002.

Pomoc v sociálních službách. Pečovatelská agentura Alice. Členové naší humanitární jednotky pomáhají. Jedná se zejména o monitoring a poskytování první pomoci a psychosociální pomoci.

Náš spolek se snaží být prospěšný všem. V rámci svých aktivit poskytujeme osobám, které to opravdu potřebují – osobám v sociální tísní – nejen ošacení a obuv, ale i další drobné nezbytné věci do domácnosti. Vše pochází z darů našich spoluobčanů.

Vydali jsme z krajského pohotovostního skladu humanitární materiál k zajištění krizového opatření souvisejícího s vyhlášením nouzového stavu pro území ČR. (Desinfekce, hygienické balíčky, spacáky)

V roce 2020 projekt Daruj notebook.

Jihočeský kraj vytipoval několik budov pro hospitalizované pacienty s lehčím průběhem nemoci covid-19, aby uvolnil nemocniční kapacity. Od začátku listopadu ČČK ČB se stal koordinátorem na rekreačním zařízení Mrhal. V tomto zařízení byla náhradní lůžka pro pacienty s onemocněním COVID-19.

Pečovatel v záloze OS ČČK ČB zdarma proškolil víc jak 120 nových pečovateli.

Týmy oblastních spolků Českého červeného kříže Jihočeského kraje pomáhají v nemocnicích po celé České republice

V jarních měsících bylo vybráno a následně rozvezeno 6 000 roušek.

2. Odkdy Vaše NNO působí na území ČR?

Český červený kříž vznikl roku 1919. Oblastní spolek Český červený kříž České Budějovice působí od roku 1946.

3. Kolik máte členů (dobrovolníků) a jak se zapojují?

Náš OS ČČK ČB má 766 členů. Český červený kříž začal organizovat kurzy Základy moderního ošetřovatelství, kterými prošlo přes 3 000 dobrovolníků. OS ČČK ČB proškolil 123 osob. Od poloviny února v rámci pilotního projektu v Karlovarském kraji začaly fungovat mobilní týmy našich členů i dobrovolníků, které v lůžkových zařízeních podporují profesionální zdravotnický personál. Od 8. března 2021 se M-72 po KV kraji rozšiřují i do dalších 6 krajů ČR. V týmech M-72 působí dobrovolníci ČČK i z Jihočeského kraje. Naši členové také pracují i v českobudějovické nemocnici.

Nezbytné pro zvládnutí epidemie Covid-19 je testování. Proto se i ČČK aktivně zapojuje do testování. V jarních měsících nám pomáhali naši členové šít roušky a zapojovali se v informačních call centrech.

4. Jaká je nejčastější cílová skupina lidí využívající vaši pomoc?

Cílová skupina 50 a víc let.

5. Dokážete zmínit, které činnosti poskytujete? (způsob poskytování pomoci)?

Pomoc, kterou zajišťujeme: technickou – materiální pomoc (čištění studní, vysoušeče), zdravotnická první pomoc, zajištění a provoz nouzového ubytování, sběr humanitárního materiálu, distribuce humanitárního materiálu, fyzická pomoc – dobrovolníci, monitoring potřeb v terénu psychosociální pomoc nouzové ubytování.

Dokážete říct, která činnost Vám přijde klíčová?

Naše pomoc na sebe navazuje a nelze určit klíčovou činnost. Každá konkrétní mimořádná událost potřebuje jiný přístup a jinou humanitární pomoc, ale bez dobrovolníků a členů ČČK by se nedalo nic uskutečnit. Proto klíčoví jsou hlavně lidé, kteří jsou ochotni pomáhat.

6. Při jakých mimořádných událostech poskytujete humanitární pomoc prostřednictvím vaší NNO?

Zmírňování útrap v případě válečných stavů, katastrof a jiných mimořádných událostí, ohrožujících životy, zdraví a majetek lidí formou okamžité humanitární pomoci a následné pomoci při likvidaci následků těchto stavů a událostí, řešení nárazových tíživých, život nebo zdraví ohrožujících, sociálních stavů, poskytování pomoci zdravotně oslabeným, postiženým, či jinak potřebným občanům.

7. Jakým způsobem se prezentujete veřejnosti ve smyslu povědomí o vaší NNO? (internet, noviny, TV...)

Internet, noviny, sociální sítě, TV, www stránky, rozhlasové vysílání.

8. Kolik lidí aktuálně přispívá vaší NNO? A jedná se převážně o pravidelné příspěvky nebo spíše nárazové?

Všichni naši členové platí každý rok pravidelně členské příspěvky.

9. Myslíte si, že povědomí veřejnosti o humanitární pomoci v ČR aktuálně spíše vzrůstá, klesá nebo má konstantní charakter?

Tak jako v mnoha jiných oblastech, i v oblasti dobrovolnictví se během pandemie objevily nové, dosud neřešené a nevyzkoušené, situace, na které ani předem dané předpisy. Mnohdy ani HZS a policie si v době pandemie nevěděli rady jak na konkrétní situaci zareagovat, a tak přišla na řadu pomoc dobrovolníků.

Povědomí o neziskových organizacích v době pandemie velmi vzrostlo.

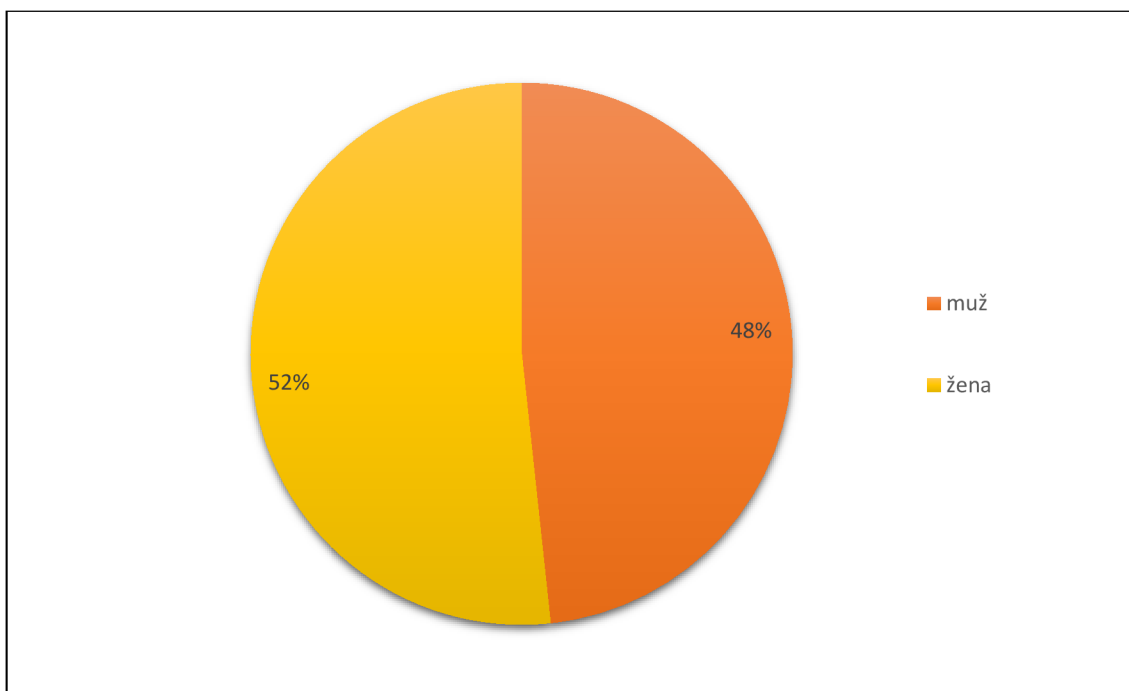
10. Dokážete říct, zda ČR patří v rámci přispívání na humanitární pomoc k těm úspěšným zemím ve srovnání s jinými zeměmi EU?

Nad touto otázkou bych nerada spekulovala, ale když je krize tak se lidé semknou a pomáhají.

4.2 Dotazníkové šetření

1. Jakého jste pohlaví?

- žena
- muž

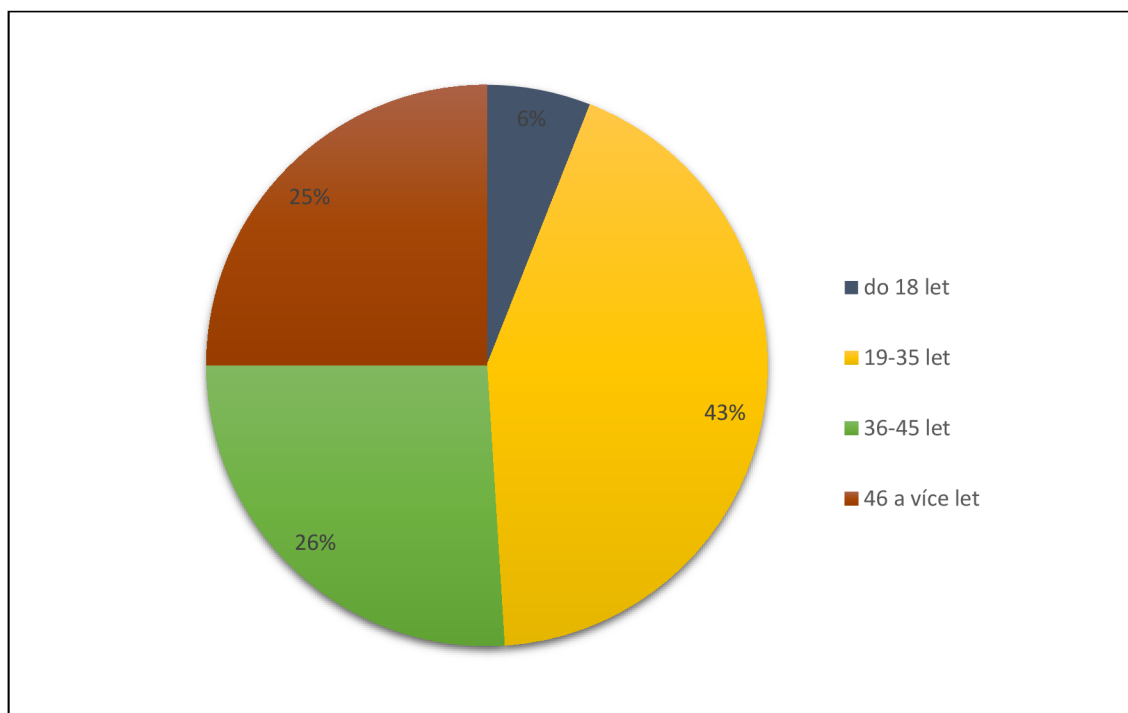

Obrázek 1 Odpovědi respondentů na otázku č. 1 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

Z celkového počtu 209 respondentů se průzkumu zúčastnilo celkem 101 mužů (48 %) a 108 žen (52 %), což je znázorněno v obrázku 1.

2. Věková kategorie:

- do 18 let
- 19–35 let
- 36–45 let
- 46 a více let

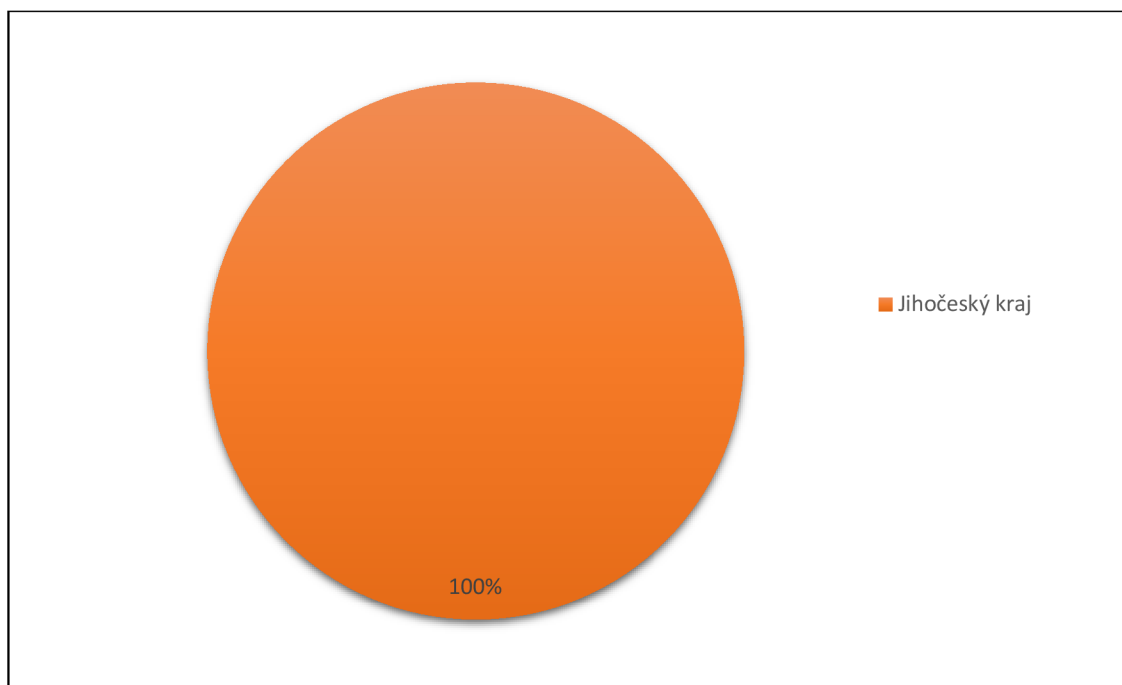

Obrázek 2 Odpovědi respondentů na otázku č. 2 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

Zkoumání věku respondentů prokázalo, že nejmenší počet zúčastněných se týkal skupiny do 18 let (13 osob – 6 %), za to největší podíl účasti na tomto šetření měli lidé v rozmezí 19–35 let (celkem 90 lidí – 43 %), v rozmezí 36–45 let to bylo 54 osob (26 %). V následující věkové skupině, 46 a více let, se zapojilo do výzkumu 52 respondentů (25 %), viz obrázek 2.

3. Ze kterého kraje pocházíte?

- Jihočeský kraj
- Jiný

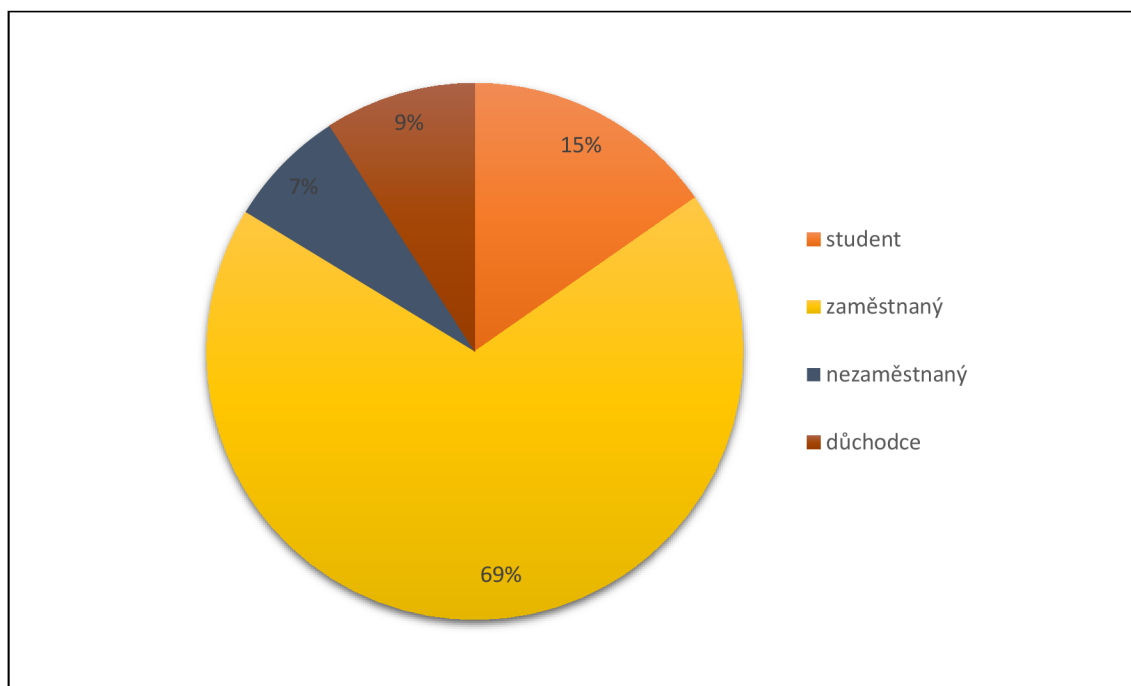

Obrázek 3 Odpovědi respondentů na otázku č. 3 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

Otázka č. 3 byla položena z důvodu, aby byly vyřazeni respondenti z okolních krajů. V obrázku 3 je znázorněno, že všichni oslovení, kteří vyplnili dotazník na téma NNO, pochází z Jihočeského kraje z okolí Českých Budějovic, a to všech 209 lidí (100 %). Respondenti byli osloveni na základě sociálních sítí (messenger, whatsapp, viber).

4. Aktuální pracovní zařazení:

- student
- zaměstnaný
- nezaměstnaný
- důchodce

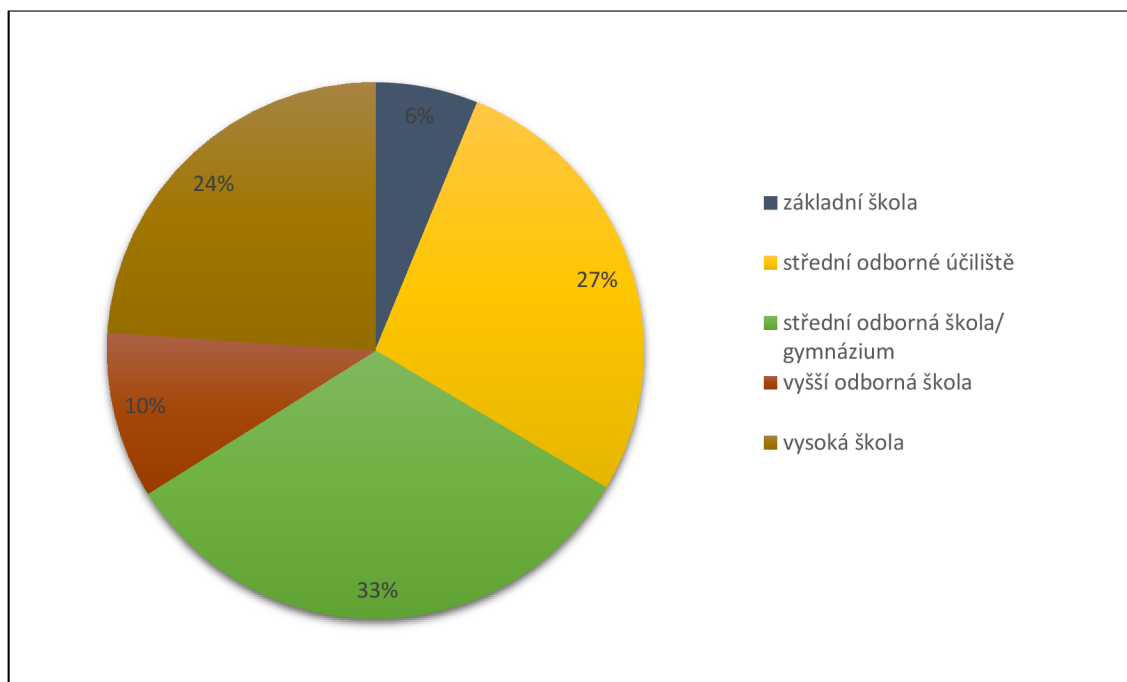

Obrázek 4 Odpovědi respondentů na otázku č. 4 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

Obrázek 4 se zabývá aktuálním pracovním zařazením jednotlivých respondentů. Na základě výše vyobrazeného je evidentní, že na dotazníku se podílelo nejvíce zaměstnaných lidí – 69 %, což je 143 osob. 15 % zúčastněných byli studenti v počtu 32 osob. Senioři se zapojili do výzkumu v počtu 19, což je 9 % v našem případě. Nejmenší podíl respondentů tvořila skupina nezaměstnaných – 7 % (15 lidí).

5. Nejvyšší dosažené vzdělání:

- základní škola
- střední odborné učiliště
- střední odborná škola/ gymnázium
- vyšší odborná škola
- vysoká škola

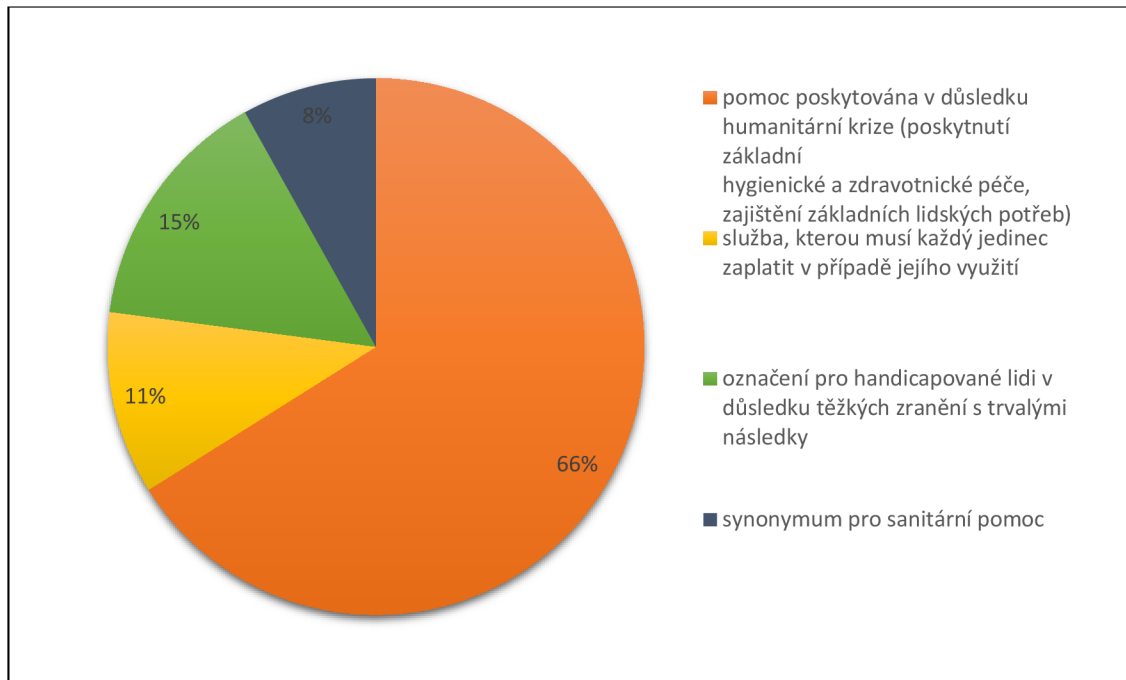

Obrázek 5 Odpovědi respondentů na otázku č. 5 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

Z obrázku 5 vyplývá, že nejvíce lidí v tomto dotazníku dosáhlo vzdělání v střední odborné škole/ gymnázia, a to v počtu 68 lidí, což je 33 %. Na druhém místě, procentuálně s největším obsazením 27 % byla střední odborná učiliště, což je 57 osob. Dále s 24 % se jednalo o lidi, kteří dosáhli vysokoškolského vzdělání, celkem 50. Lidé se vzděláním z vyšších odborných škol tvořili 10 % respondentů (21 lidí). Nejmenší podíl představuje skupina se základním vzděláním o počtu 13 lidí (6 %).

6. Pojem humanitární pomoc má význam:

- pomoc poskytována v důsledku humanitární krize (poskytnutí základní hygienické a zdravotnické péče, zajištění základních lidských potřeb)
- služba, kterou musí každý jedinec zaplatit v případě jejího využití
- označení pro handicapované lidi v důsledku těžkých zranění s trvalými následky
- synonymum pro sanitární pomoc

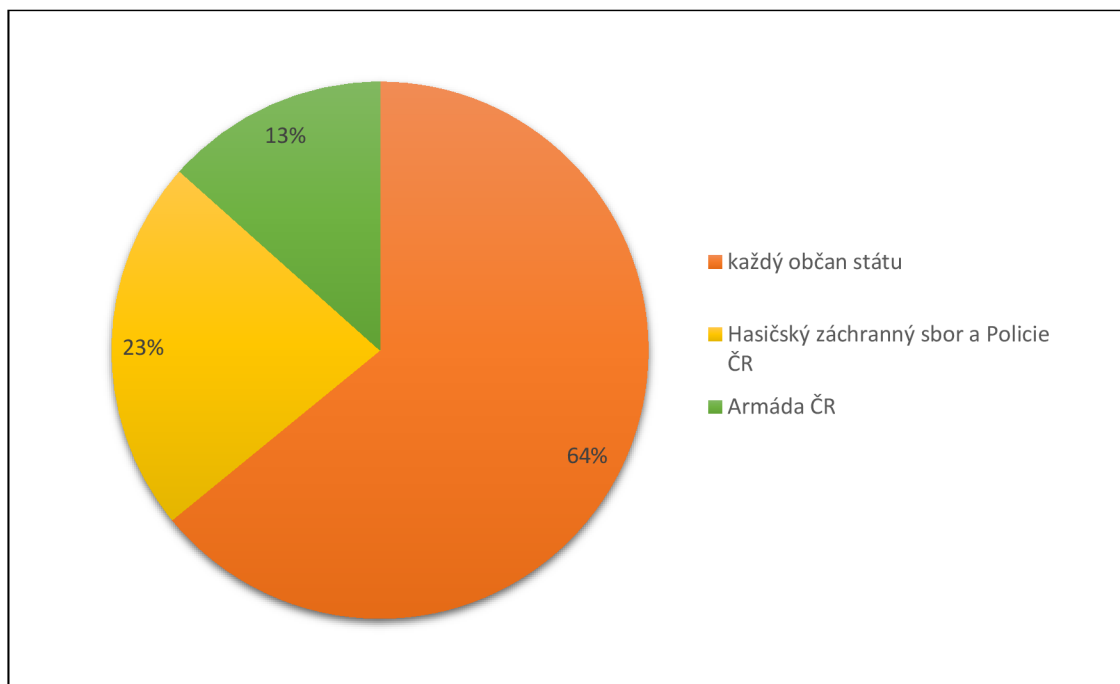

Obrázek 6 Odpovědi respondentů na otázku č. 6 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

Obrázek č. 6 ukazuje, jaké mají lidi povědomí o humanitární pomoci. Správnou odpověď – *Pomoc poskytována v důsledku humanitární krize (poskytnutí základní hygienické a zdravotnické péče, zajištění základních lidských potřeb)* označilo 138 lidí (66 %). Odpověď – *Služba, kterou musí každý jedinec zaplatit v případě jejího využití*, vybralo 23 respondentů (11 %). Menší skupina v počtu 31 lidí (15 %) zvolila odpověď – *označení pro handicapované lidi v důsledku těžkých zranění s trvalými následky*. *Synonymum pro sanitární pomoc* – tuto alternativu zvolilo 17 osob (8 %).

7. Kdo se podle Vás může zapojit k humanitární pomoci?

- každý občan státu
- Hasičský záchranný sbor a Policie ČR
- Armáda ČR

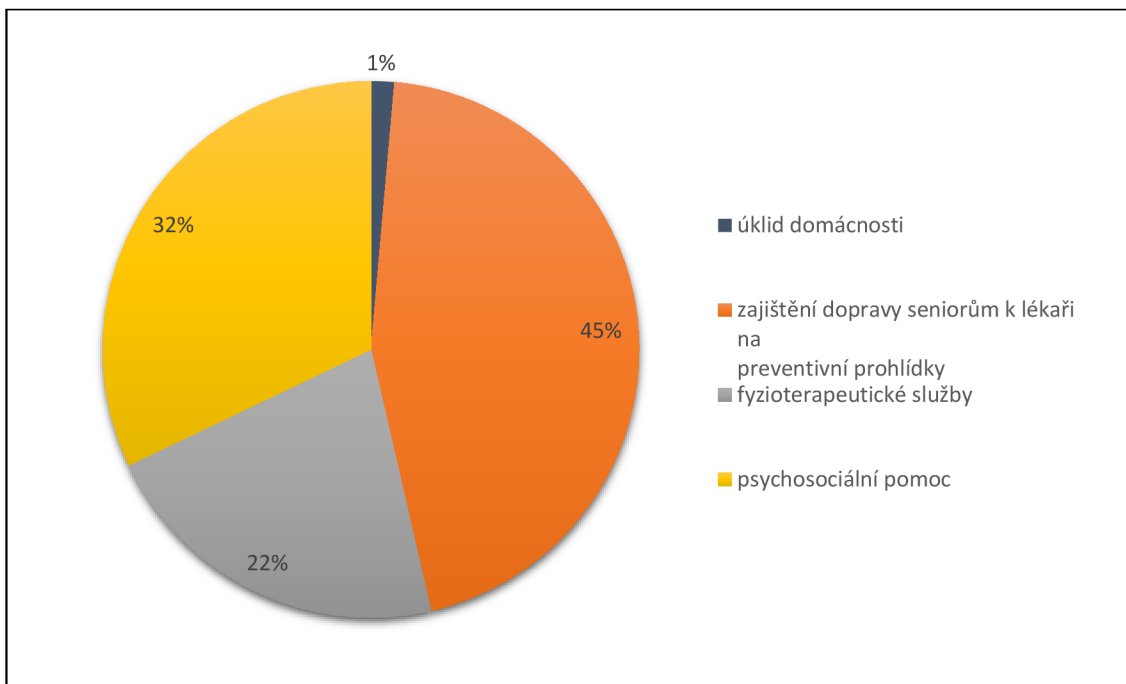

Obrázek 7 Odpovědi respondentů na otázku č. 7 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

Zkoumání, které vyjadřuje obrázek 7, se týká povědomí o tom, kdo se může stát členem NNO a kdo může vykonávat humanitární pomoc. 134 lidí (64 %) vybralo variantu – *každý občan státu*. Jak lze vidět na obrázku, tak 47 lidí (23 %) odpovědělo *Hasičský záchranný sbor a Policie ČR* a 28 respondentů (13 %) si myslí, že *Armáda ČR*.

8. Příkladem humanitární pomoci může být:

- úklid domácnosti
- zajištění dopravy seniorům k lékaři na preventivní prohlídky
- fyzioterapeutické služby
- psychosociální pomoc

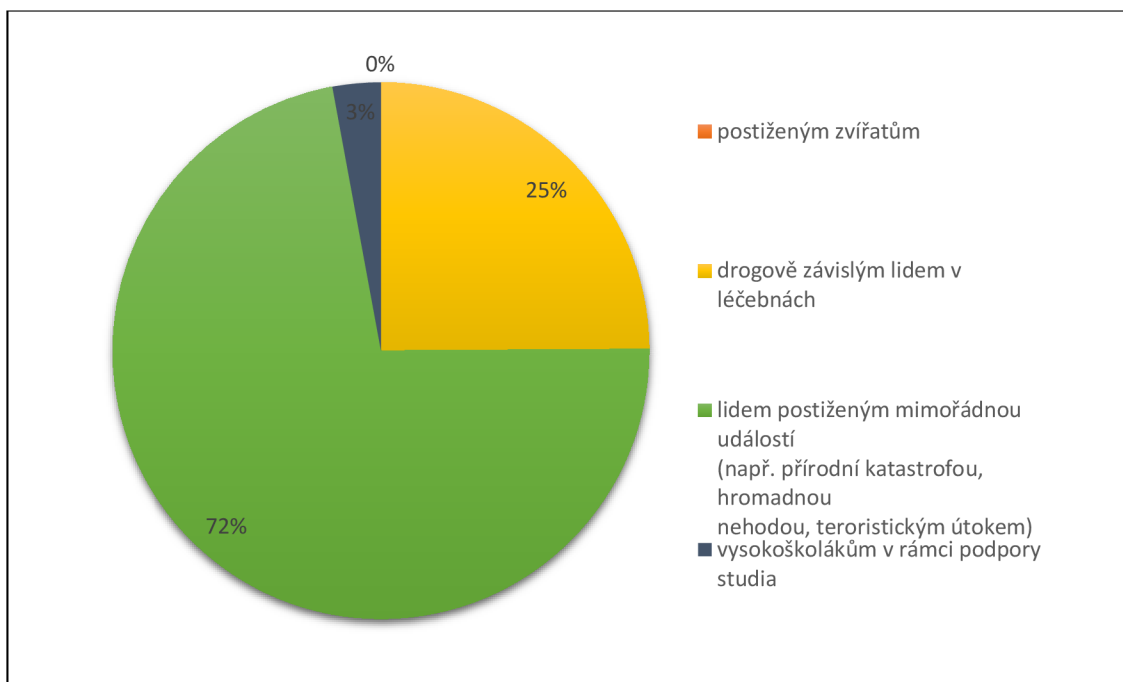

Obrázek 8 Odpovědi respondentů na otázku č. 8 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

Obrázek 8 znázorňuje, jaké jsou příklady humanitární pomoci. *Psychosociální pomoc* odpovědělo 67 lidí (32 %). Odpověď *zajištění dopravy seniorům k lékaři na preventivní prohlídky* označilo 94 osob (45 %) a překvapivě 45 respondentů (22 %) vybralo *fyzioterapeutické služby*. *Úklid domácnosti* zmínily 3 osoby (1 %).

9. Komu je primárně humanitární pomoc určena:

- postiženým zvířatům
- drogově závislým lidem v léčebnách
- lidem postiženým mimořádnou událostí (např. přírodní katastrofou, hromadnou nehodou, teroristickým útokem)
- vysokoškolákům v rámci podpory studia

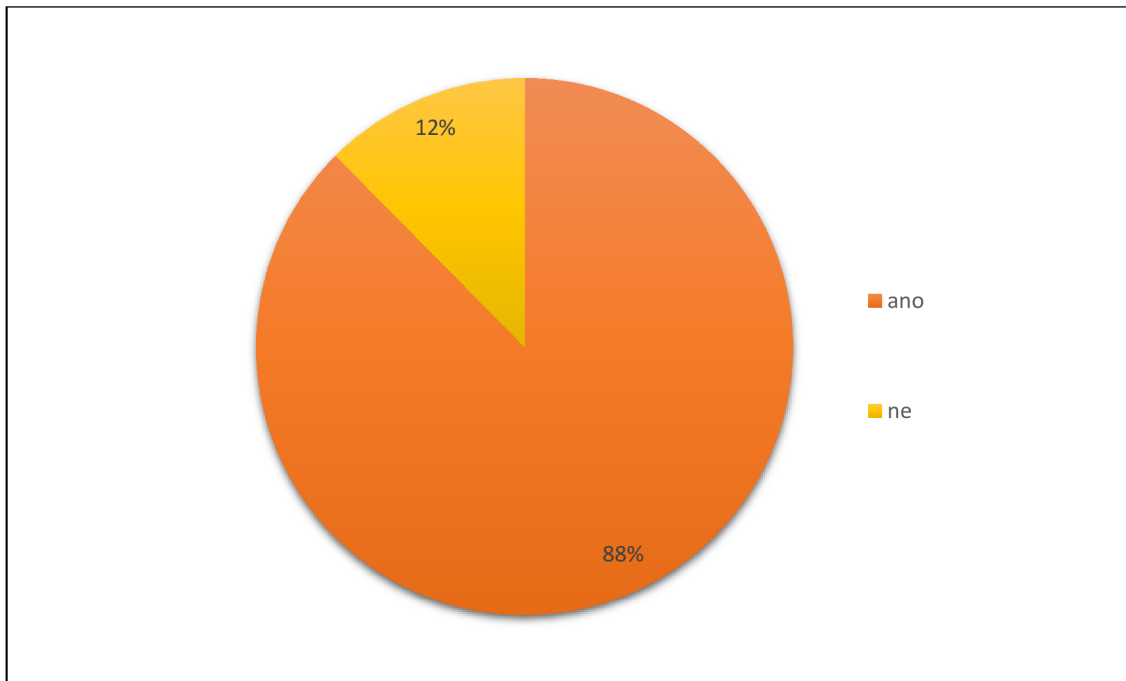

Obrázek 9 Odpovědi respondentů na otázku č. 9 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

Obrázek 9 ukazuje, jestli mají respondenti přehled o humanitární pomoci. 151 lidí (72 %) odpovědělo, že správná odpověď je – *lidem postiženým mimořádnou událostí (např. přírodní katastrofou, hromadnou nehodou, teroristickým útokem)*. Druhou nejčastější odpověď zmínilo 52 osob (25 %) – *drogově závislým lidem v léčebnách*. 6 respondentů (3 %) zvolilo možnost odpovědi – *vysokoškolákům v rámci podpory studia*. Možnost *postíženým zvířatům* nezmínil nikdo.

10. Poskytl byste lidem v mimořádné události (požár, povodeň) pomoc?

- ano
- ne

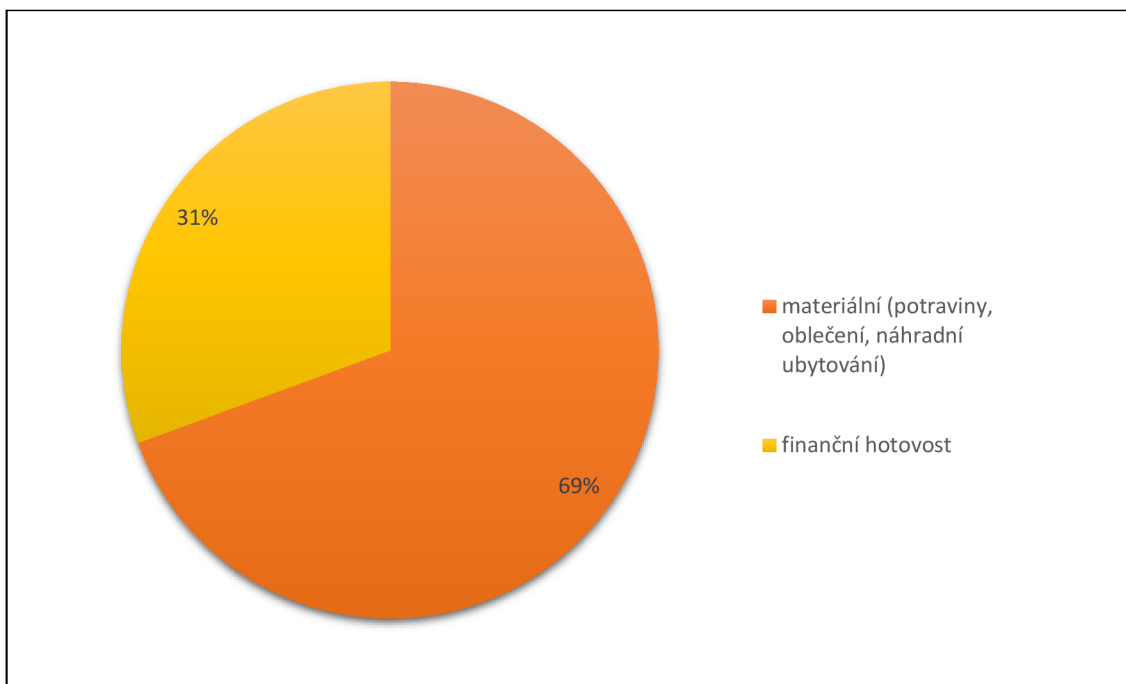

Obrázek 10 Odpovědi respondentů na otázku č. 10 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

Obrázek 10 znázorňuje, kolik lidí by pomohlo při MU (např. požár, povodeň, vichřice). Z 209 lidí by pomohlo 183 lidí (88 %). Malá skupina lidí v počtu 26 osob (12 %) zmínila variantu *ne*.

11. Jakou byste poskytli pomoc lidem, kteří přišli o střechu nad hlavou v důsledku požáru?

- materiální (potraviny, oblečení, náhradní ubytování)
- finanční hotovost

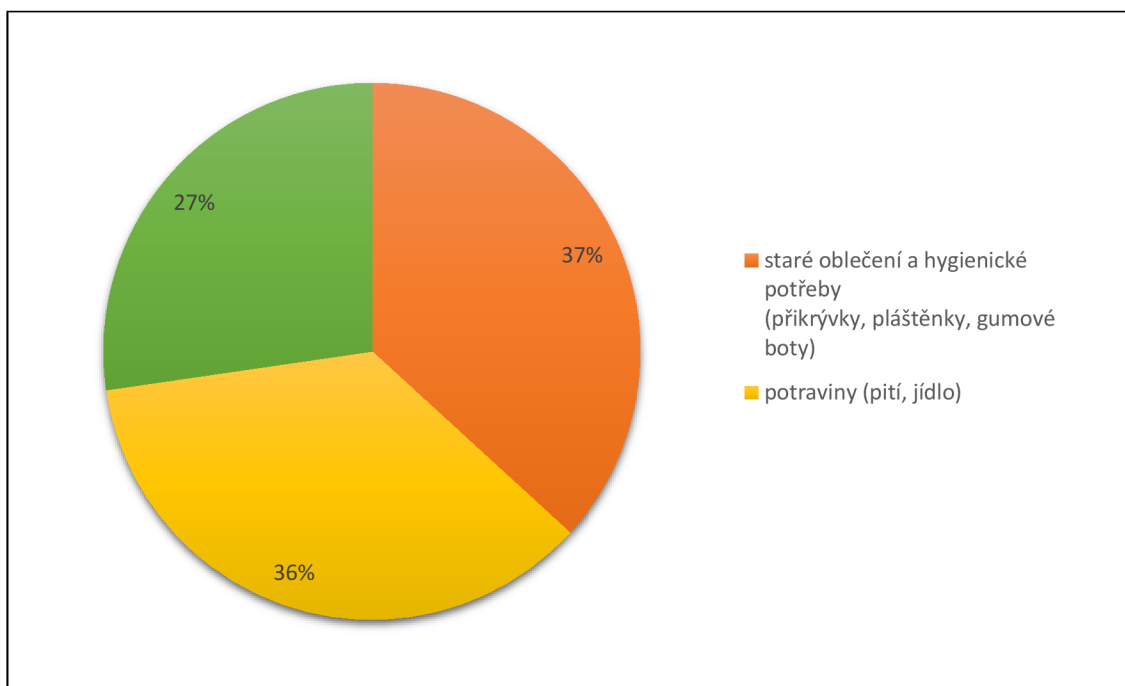

Obrázek 11 Odpovědi respondentů na otázku č. 11 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

Následující obrázek 11 ukazuje, jakou by respondenti poskytli pomoc zasaženým obyvatelům při požáru, kteří přišli o střechu nad hlavou. 145 lidí (69 %) by spíše poskytlo pomoc *materiální (potraviny, oblečení, náhradní ubytování)*. Menší část osob oproti předchozí odpovědi zmínilo *finanční hotovost* – 64 respondentů (31 %).

12. Který z níže uvedených druhů humanitární pomoci poskytované při povodni má dle Vašeho názoru nejvyšší prioritu?

- staré oblečení a hygienické potřeby (přikrývky, pláštěnky, gumové boty)
- potraviny (pití, jídlo)
- čisticí prostředky

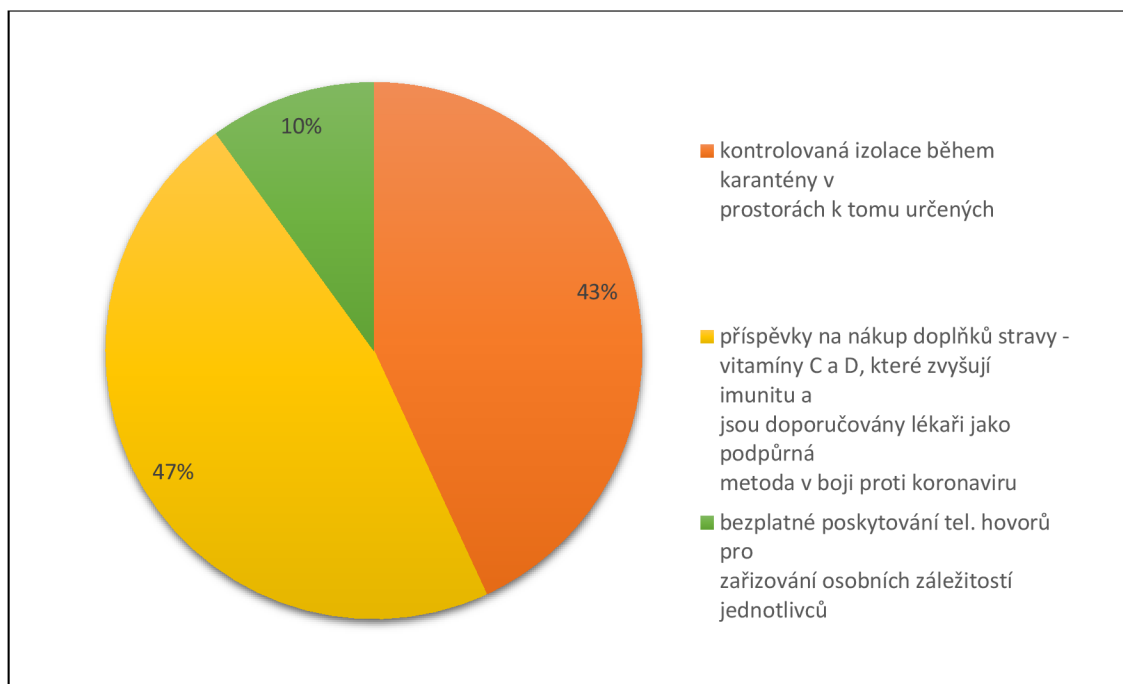

Obrázek 12 Odpovědi respondentů na otázku č. 12 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

Z obrázku 12 vyplývá, co by obyvatelé z Jihočeského kraje raději poskytli za pomoc. 77 lidí (37 %) označilo možnost – *staré oblečení a hygienické potřeby (přikrývky, pláštěnky, gumové boty)*. O něco méně respondentů v počtu 75 osob (36 %) zodpovědělo *potraviny (jídlo, pití)*. 57 osob (27 %) by raději věnovalo *čisticí prostředky*.

13. Jakým způsobem je v rámci Jihočeského kraje poskytována humanitární pomoc lidem bez domova v době koronavirové pandemie?

- kontrolovaná izolace během karantény v prostorách k tomu určených
- příspěvky na nákup doplňků stravy – vitamíny C a D, které zvyšují imunitu a jsou doporučovány lékaři jako podpůrná metoda v boji proti koronaviru
- bezplatné poskytování tel. hovorů pro zařizování osobních záležitostí jednotlivců

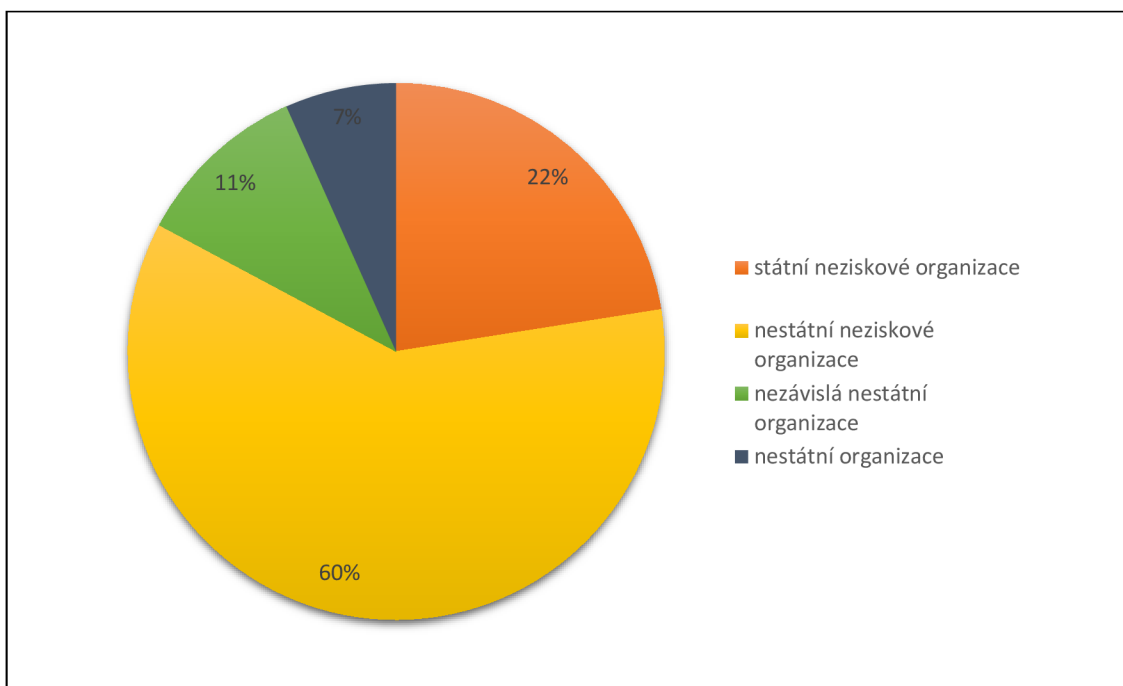

Obrázek 13 Odpovědi respondentů na otázku č. 13 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

Na výše zmíněném obrázku je vidět, jaké odpovědi respondenti uvedli. 47 % (98 respondentů) dotazovaných zvolilo možnost – *příspěvky na nákup doplňků stravy – vitamíny C a D, které zvyšují imunitu a jsou doporučovány lékaři jako podpůrná metoda v boji proti koronaviru*. Dalších 90 osob (43 %) zvolilo – *kontrolovaná izolace během karantény v prostorách k tomu určených*. Malé procento lidí (10 % – 21 respondentů) zmínilo variantu – *bezplatné poskytování tel. hovorů pro zařizování osobních záležitostí jednotlivců*.

14. Zkratka NNO znamená?

- státní nezisková organizace
- nestátní neziskové organizace
- nezávislá nestátní organizace
- nestátní organizace

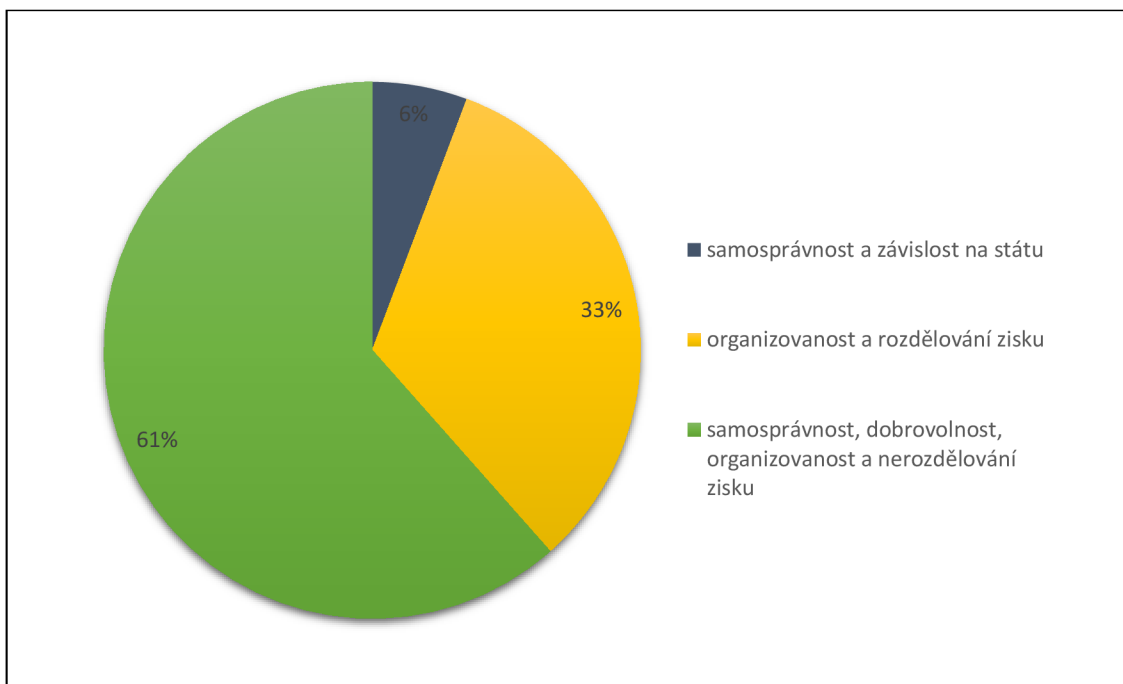

Obrázek 14 Odpovědi respondentů na otázku č. 14 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

U otázky č. 14 respondenti uvedli své odpovědi, které jsou zachyceny na obrázku 14. Většina respondentů v počtu 126 (60 %) uvedlo variantu – *nestátní neziskové organizace*. 47 osob (22 %) si myslí, že NNO jsou *státní neziskové organizace*. Jak lze výše vidět na obrázku tak procentuálně odpovědělo 11 % (22 lidí) – *nezávislá nestátní organizace*. V rámci této otázky odpovědělo 14 respondentů (7 %) i na *nestátní organizace*.

15. Jaké jsou hlavní znaky NNO?

- samosprávnost a závislost na státu
- organizovanost a rozdělování zisku
- samosprávnost, dobrovolnost, organizovanost a nerozdělování zisku

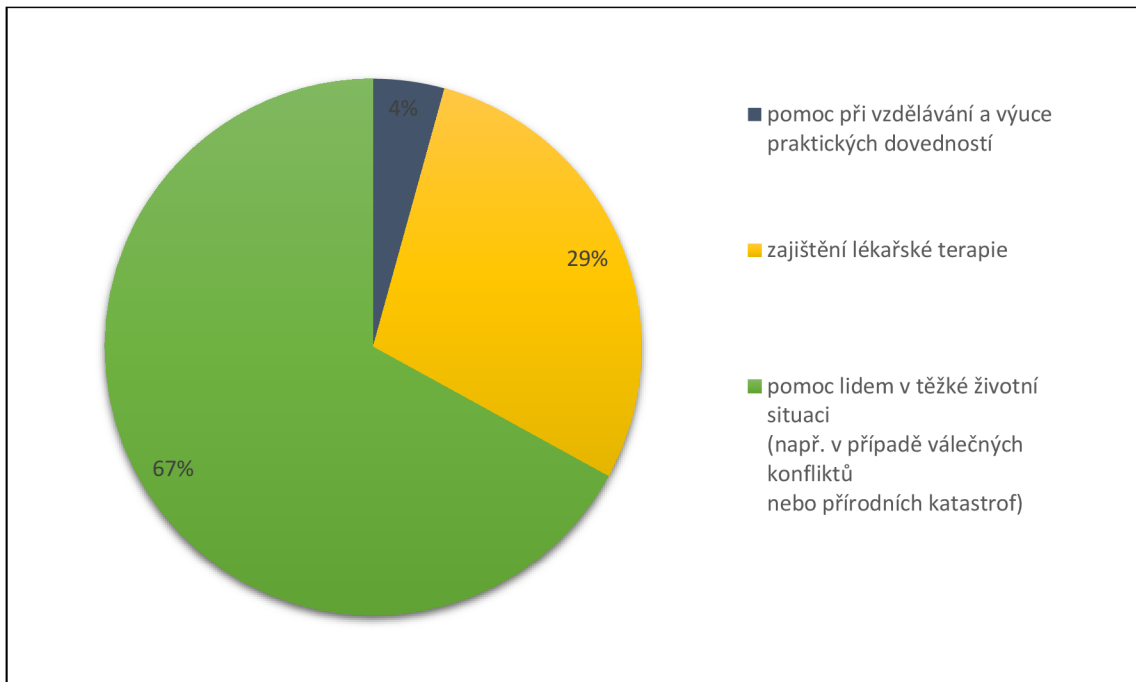

Obrázek 15 Odpovědi respondentů na otázku č. 15 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

Obrázek 15 se týká znaků NNO. Výše lze vidět, že 129 lidí (61 %) uvedlo variantu – *samosprávnost, dobrovolnost, organizovanost a nerozdělování zisku*. Z výsledků vyplývá, že 68 respondentů (33 %) zmínilo možnost – *organizovanost a rozdělování zisku*. Zbývajících 6 % lidí (12 osob) zvolilo odpověď *samosprávnost a závislost na státu*.

16. Jakou humanitární pomoc nejčastěji poskytují NNO?

- pomoc při vzdělávání a výuce praktických dovedností
- zajištění lékařské terapie
- pomoc lidem v těžké životní situaci (např. v případě válečných konfliktů nebo přírodních katastrof)

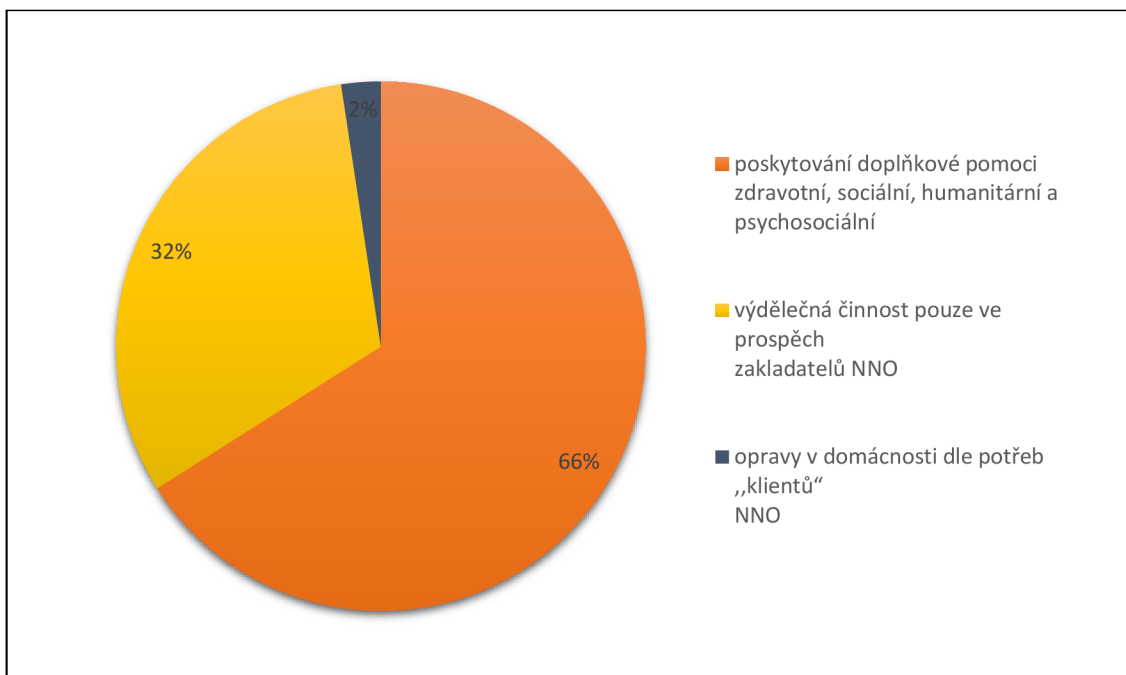

Obrázek 16 Odpovědi respondentů na otázku č. 16 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

Na obrázku 16 jsou vyjádřeny odpovědi na otázku č. 16. Správnou odpověď označilo 140 lidí (67 %) – *pomoc lidem v těžké životní situaci (např. v případě válečných konfliktů nebo přírodních katastrof)*. Možnost *zajištění lékařské terapie* zmínilo 60 respondentů (29 %). Poslední odpovědi bylo – *pomoc při vzdělání a výuky praktických dovedností* a to vybralo 9 osob (4 %).

17. Mezi činnosti nestátní neziskové organizace (NNO) patří:

- poskytování doplňkové pomoci zdravotní, sociální, humanitární a psychosociální
- výdělečná činnost pouze ve prospěch zakladatelů NNO
- opravy v domácnosti dle potřeb „klientů“ NNO

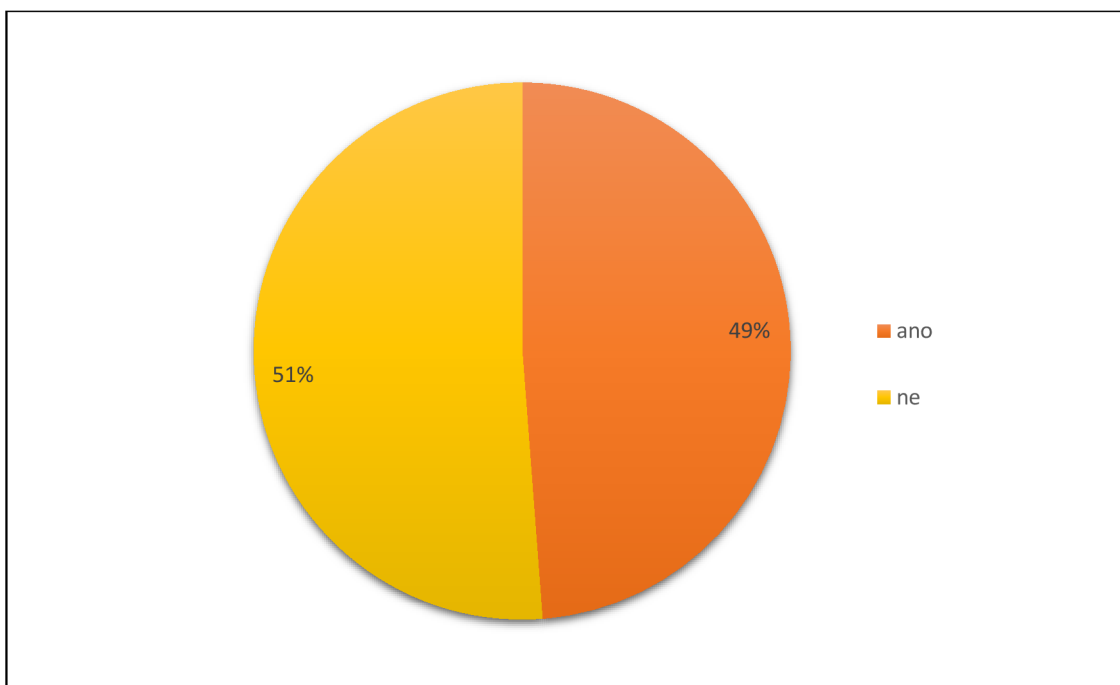

Obrázek 17 Odpovědi respondentů na otázku č. 17 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

V obrázku 17 jsou znázorněny odpovědi na otázku č. 17. Otázka byla zaměřená na činnosti NNO. Z celkového počtu 138 (66 %) respondentů zmínilo správnou odpověď – *poskytování doplňkové pomoci zdravotní, sociální, humanitární a psychosociální*. 66 osob (32 %) odpovědělo možností – *výdělečná činnost pouze ve prospěch zakladatelů NNO*. 5 respondentů (2 %) zmínilo poslední možnost odpovědi – *opravy v domácnosti dle potřeb „klientů“ NNO*.

18. Máte povědomí o existenci NNO přímo v Jihočeském kraji?

- ano
- ne

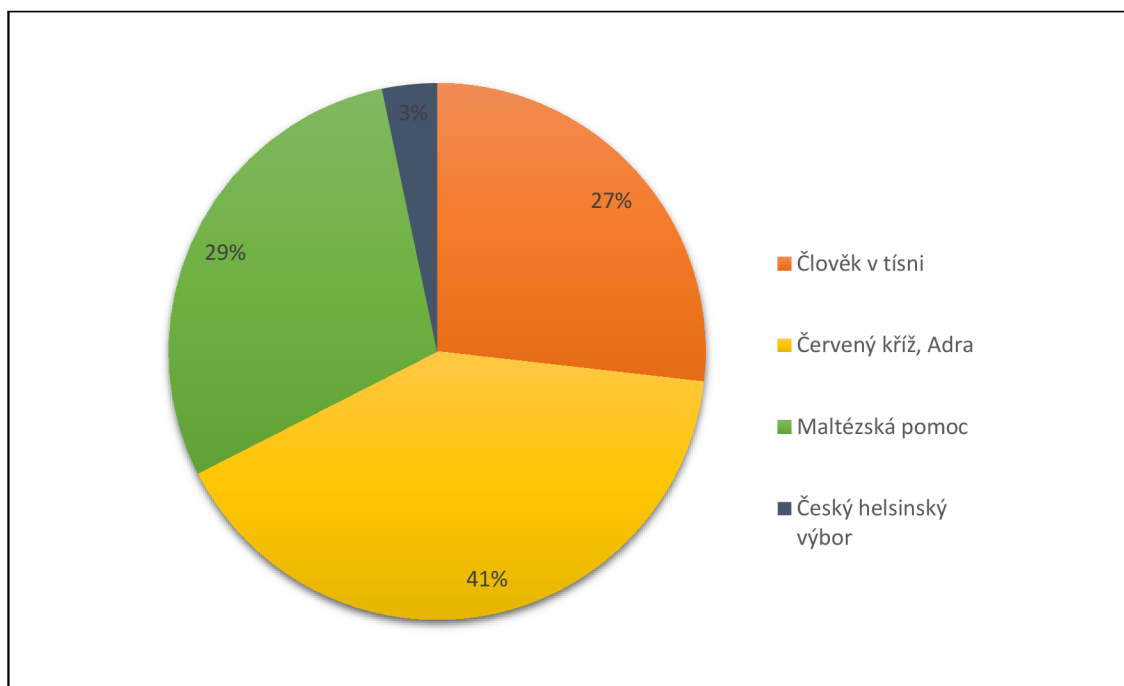

Obrázek 18 Odpovědi respondentů na otázku č. 18 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

Na výše zmíněném obrázku 18 je uvedeno, kolik respondentů má povědomí o existenci NNO na území Jihočeského kraje. V České republice je několik NNO, proto byla tato otázka zaměřena přímo na Jihočeský kraj. 107 osob (51 %) uvedlo variantu *ne*. Odpověď *ano* zmínilo 102 respondentů (49 %).

19. Která z níže uvedených organizací patří mezi NNO v Jihočeském kraji?

- Člověk v tísni
- Červený kříž, Adra
- Maltéžská pomoc
- Český helsinský výbor

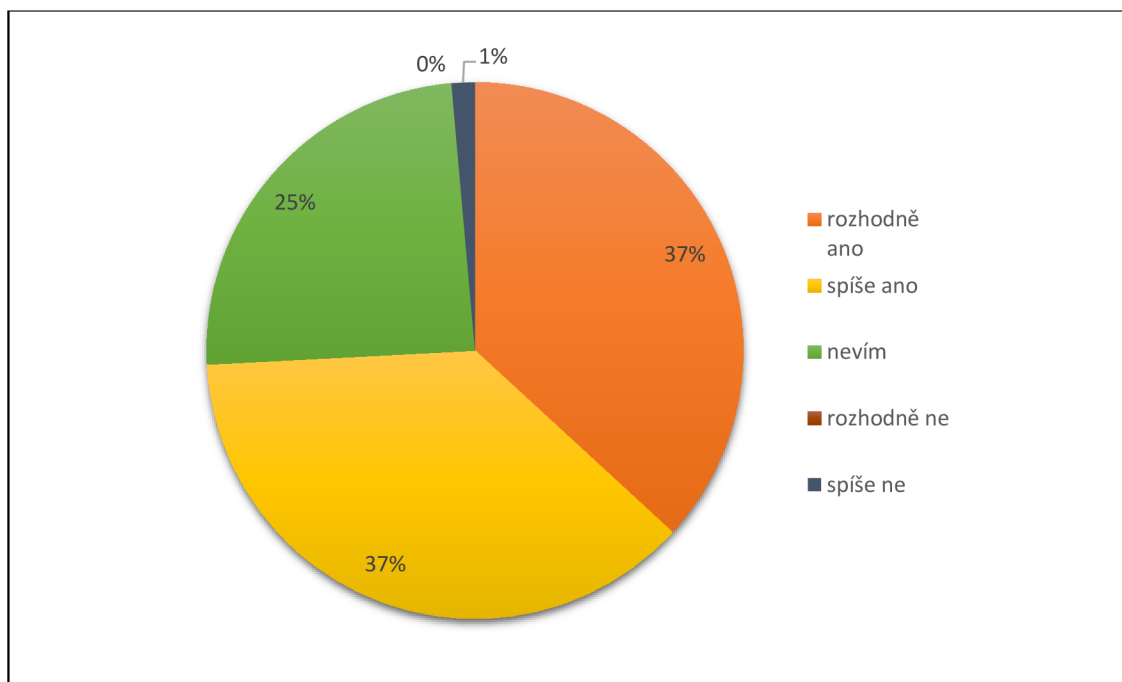

Obrázek 19 Odpovědi respondentů na otázku č. 19 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

Obrázek 19 navazuje na předchozí otázku. 85 respondentů (41 %) zmínilo variantu *Červený kříž, Adra*. *Člověk v tísni* zodpovědělo 56 osob (27 %). Možnost *Maltéžská pomoc* vybralo 61 lidí (29 %). *Český helsinský výbor* označilo 7 respondentů (3 %).

20. Domníváte se, že jsou NNO smysluplné, účelné?

- rozhodně ano
- spíše ano
- nevím
- rozhodně ne
- spíše ne

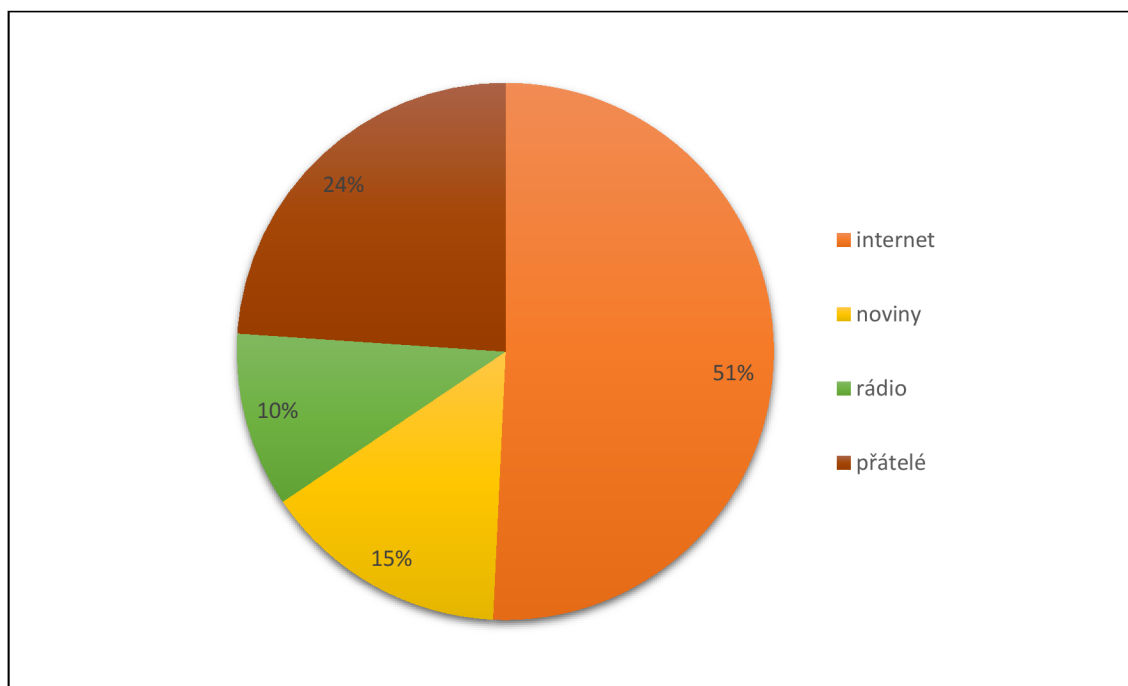

Obrázek 20 Odpovědi respondentů na otázku č. 20 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

V obrázku 20 jsou vyznačeny varianty, kdy respondenti odpovídali, jestli jim přijdou NNO smysluplné, účinné. 77 osob (37 %) označilo možnost *rozhodně ano*. Většina (51 respondentů – 25 %) zvolila variantu *nevím*. Naprostá většina (78 lidí – 37 %) zvolila odpověď – *spíše ano*. 1 % (3 respondenti) dotazovaných uvedlo možnost – *spíše ne*. Variantu (*rozhodně ne*) nikdo nezmínil.

21. Odkud jste se dozvěděli o NNO?

- internet
- noviny
- rádio
- přátelé

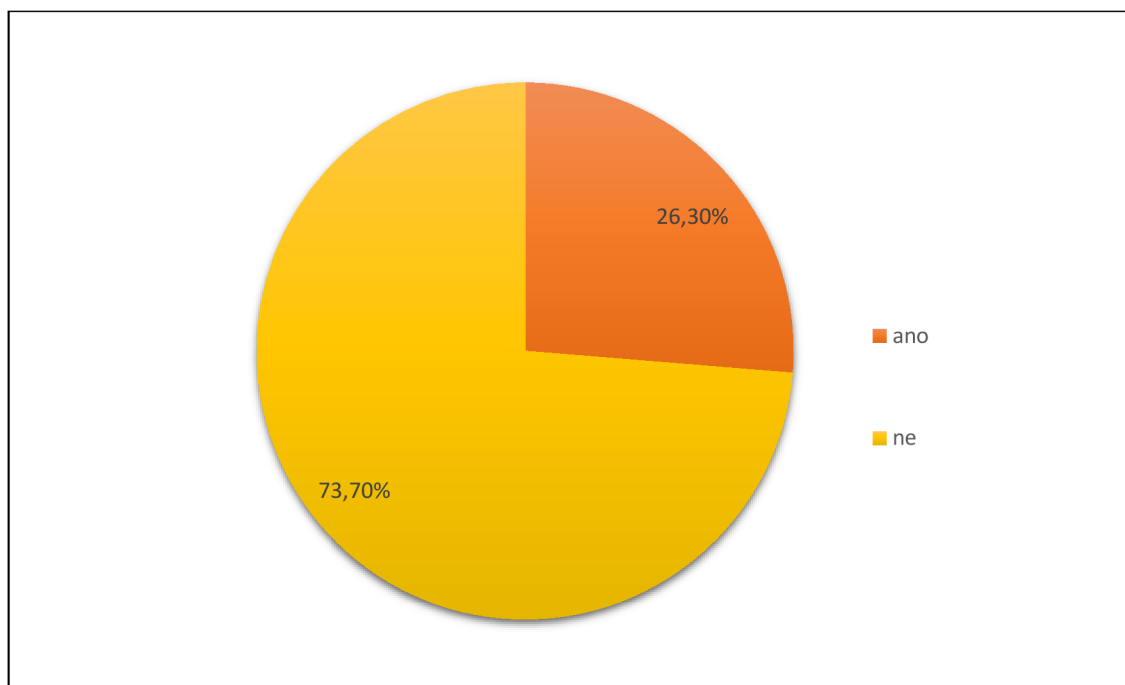

Obrázek 21 Odpovědi na otázku č. 21 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

Obrázek 21 ukazuje, jak se respondenti dozvěděli o NNO. 106 osob (51 %) zjistilo informace přes *internet*. Dalších 50 lidí (24 %) uvedlo, že se to dozvěděli od *přátel*. 31 respondentů (15 %) se zmínilo o možnosti z *novin*. Pouhých 10 % (22 osob) uvedlo jako zdroj – *rádio*.

22. Máte osobní zkušenost s NNO?

- ano
- ne

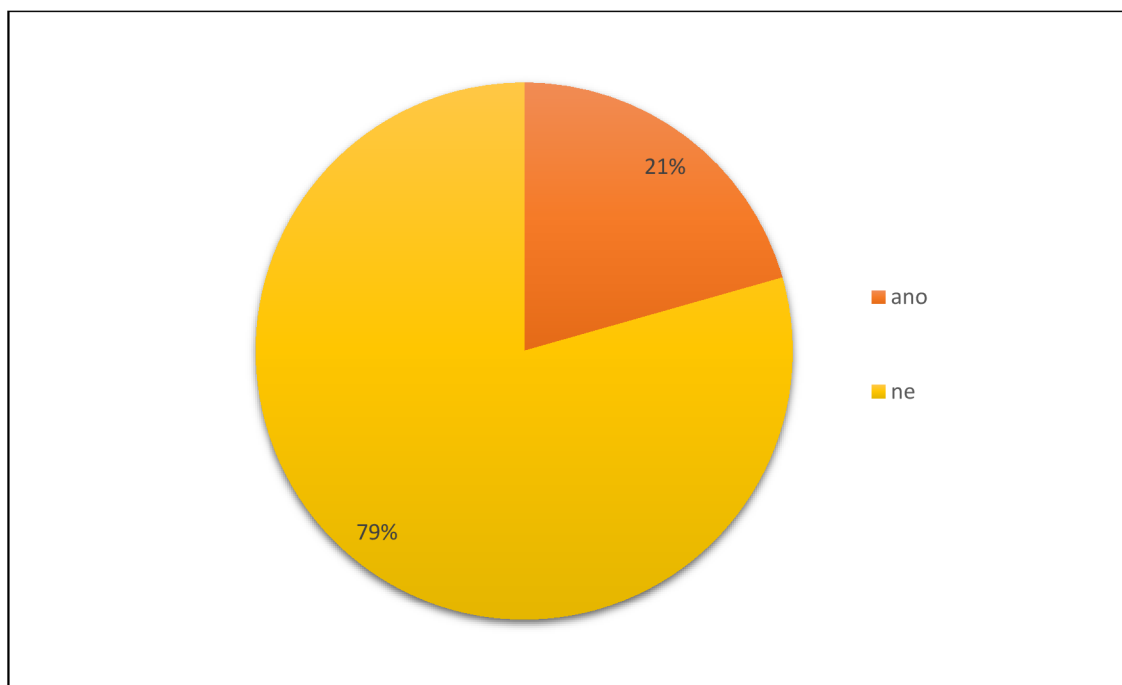

Obrázek 22 Odpovědi respondentů na otázku č. 22 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

Obrázek 22 znázorňuje, kdo má osobní zkušenost s NNO. Z celkového počtu 209 respondentů je znázorněno, že pouhých 55 osob (26 %) odpovědělo *ano*. Velká část respondentů (154 osob – 74 %) zmínila variantu *ne*.

23. Přispíváte některé NNO pravidelně?

- ano
- ne

Obrázek 23 Odpovědi respondentů na otázku č. 23 (Zdroj: vlastní výzkum, 2021)

Z obrázku 23 vyplývá, kdo pravidelně přispívá finančním příspěvkem NNO. Jak lze na obrázku 23 vidět, tak málokdo poskytne finance. Celkem 166 osob (79 %) odpovědělo zápornou možností – *ne*. Celkový počet 43 osob (21 %) zvolili kladnou odpověď – *ano*.

5 DISKUZE

V této části bakalářské práce budou rozebrány a diskutovány výsledky z řízených rozhovorů a z dotazníkového šetření. Nejdřív se budu zaměřovat na řízené rozhovory, kde budou porovnány obě organizace, které mi poskytly odpovědi na mé otázky. V další části budou zmíněné odpovědi z dotazníkového šetření.

5.1 Zhodnocení řízených rozhovorů

První otázka, která byla položena zástupcům jednotlivých organizací se zabývala otázkou, jakou humanitární pomoc poskytují. Na základě uvedeného bylo zjištěno, že Diakonie ČCE a OS ČČK pomáhali v České republice (ČR) při rozsáhlých povodních. U obou organizací je dále evidentní, že dobrovolníci pomáhají i v rámci koronavirové situace. OS ČČK ČB se stal důležitou součástí a koordinátorem na rekreačním zařízení Mrhal. Bylo zjištěno, že obě organizace poskytují psychosociální pomoc zasaženým obyvatelům. Navíc Diakonie ČCE zmínila, že po povodních je u nich možné si zapůjčit vysoušeč. Diecézní charita České Budějovice v komparaci s OS ČČK ČB a Diakonií ČCE, také poskytuje humanitární pomoc a sociální služby pro zasažené (Diecézní charita České Budějovice, ©2021)

U druhé otázky jsem se zajímala, odkdy jejich NNO působí na území ČR. Touto otázkou bylo zjištěno, že ČČK působí na území ČR dříve než Diakonie ČCE. ČČK vznikl roku 1919 a OS ČČK ČB působí od roku 1946. Diakonie ČCE svou první humanitární pomoc poskytla při povodních v roce 1997, 2002 a její středisko rozvojové spolupráce vzniklo v roce 2011.

Třetí otázka byla zaměřená na počet dobrovolníků v organizaci, a jak se můžou zapojit. OS ČČK ČB má 776 členů. V rámci pandemie pomáhali dobrovolníci se šitím roušek a aktivně se zapojovali v pomoci u testování. Diakonie ČCE má o něco méně dobrovolníků, v počtu 275. Dobrovolníci Diakonie ČCE se zapojují také do údržby skladů. Při povodních pomáhají uklízet povodňové škody a proškolení dobrovolníci můžou poskytnout i první psychickou pomoc.

U čtvrté otázky bylo zjišťováno, jaká je cílová skupina NNO. Je zajímavé, že každá organizace pochopila tuto otázku jinak. U OS ČČK ČB je cílová skupina 50 a více let.

Diakonie ČCE zmínila, že nejčastěji se jedná o obyvatelé obcí, kteří byli zasaženi povodněmi. U Diakonie ČCE se hlásí o pomoc spíše starší lidé, kteří nemají tolik sil na úklid. Také hodně záleží na tom, jestli obyvatelé, kteří jsou zasaženi MU, stojí o pomoc.

Pátá otázka se zaměřovala na činnosti, které NNO poskytují. U obou organizací je to téměř shodné. Diakonie ČCE a OS ČČK ČB zmínili manuální pomoc při vyklizení následku MU (popřípadě vypůjčení technických prostředků). Diakonie ČCE uvedla také finanční pomoc a poradenskou činnost u obnovy zaplavených objektů. OS ČČK ČB zmínil i zdravotnickou první pomoc, zajištění a provoz nouzového ubytování. Další podotázka se vázala na předešlou otázku, jedná se o činnosti, které poskytují NNO. Tuto otázku jsem položila z důvodu, že mě zajímalo, jakou klíčovou činnost uvedou. OS ČČK ČB uvedl, že jejich pomoc na sebe navazuje a tím nelze určit klíčovou činnost. Proto jsou pro ně nejdůležitější lidé, kteří jsou ochotní pomáhat. Diakonie ČCE zmínila klíčovou činností manuální humanitární pomoc skrz jejich dobrovolníky.

Šestá otázka byla informativní, při jakých MU poskytují humanitární pomoc NNO. V obou případech NNO se jedná o podobné odpovědi. Diakonie ČCE uvedla hlavně povodně většího rozsahu, případně další MU (tornádo, mimořádná finanční pomoc lidem). OS ČČK ČB uvedl především zmírňování útrap v případě válečných konfliktů a jiných MU ohrožující životy, zdraví a majetek lidí. Také následná pomoc při likvidaci následků MU.

U sedmé otázky bylo zjištěno, jakým způsobem se NNO prezentuje veřejnosti. Obě zmiňované organizace se prezentují pomocí sociálních sítí, internetu a novin. Diakonie ČCE zmínila navíc Instagram a OS ČČK ČB rozhlasové vysílání. Během MU jsou NNO zmiňovány i v TV.

Osmá otázka měla zjistit, zda lidé poskytují finanční dary NNO. Diakonie ČCE má přes 50 dárců, kteří přispívají pravidelně každý měsíc. Cílem této organizace je jejich počet kontinuálně navyšovat. Za rok 2020 měli přes 380 jednorázových dárců. Oproti tomu OS ČČK ČB zmínil, že všichni členové platí každý rok pravidelně členské příspěvky.

Devátou otázkou v tomto rozhovoru bylo zjišťováno povědomí veřejnosti o NNO. Z pohledu Diakonie ČCE je spíše povědomí konstantní, ale ze strany zahraničí je to vnímáno negativně. OS ČČK ČB to vnímá tak, že povědomí o NNO v době pandemie velmi vzrostlo.

V rámci desáté otázky bylo zjišťováno, zda ČR patří v rámci přispívání na humanitární pomoc k úspěšným zemím ve srovnání s jinými zeměmi EU. Rozdíl mezi organizacemi je velmi patrný v této otázce. OS ČČK ČB zmínil, že by nad touto otázkou nerad spekuloval. Oproti tomu Diakonie ČCE uvádí, že ČR patří k neúspěšným zemím ve srovnání s jinými zeměmi EU.

Během porovnávání těchto dvou odlišných organizací jsem zjistila, že jejich cíl je téměř shodný. Měla jsem možnost podívat se i do jiných prací, přičemž jsem narazila na práci paní Adamové (2016). Paní Adamová také popisovala OS ČČK, kdy tato organizace poskytuje pomoc. V její práci byla také zmíněna psychosociální pomoc, která byla nejvíce využita při povodních. V obou pracích je shodná pomoc při záchranných a likvidačních pracích.

5.2 Zhodnocení dotazníkového šetření

V další části diskuze se budu zabývat odpověďmi z dotazníkového šetření. Na začátku dotazníku se nejprve objevovaly informativní otázky. První otázka byla zaměřena na pohlaví respondentů. Z celkového počtu 209 respondentů se zapojilo 48 % mužů a 52 % žen.

Následující otázka byla směřována na věkovou kategorii dotazovaných. Větší část 43 % lidí, uvedlo možnost *19–35 let*. Odpověď *36–45 let* vybralo 26 %. Poslední možnou variantou v této otázce byla skupina *46 a více let*, kterou odpovědělo 25 %.

Třetí otázka byla zaměřena na původ respondentů. Můj dotazník byl určen pouze pro lidi, kteří pochází z Jihočeského kraje, ale mohli ho vyplnit i jiní. Tato otázka byla položena z důvodu, kdyby byli respondenti náhodou z jiného okolního kraje. Pokud by to vyplnil respondent z jiného kraje, tak by s jeho odpověďmi nebylo pracováno. Z odpovědí na tuto otázku jsem zjistila, že všech 209 respondentů (100 %) pochází z Jihočeského kraje.

Na základě čtvrté otázky jsem zjišťovala, jaké mají dotazovaní aktuální pracovní zařazení. Převážná většina mého okolí je tvořena lidmi v zaměstnání než student. V rámci odpovědi *zaměstnaný* se podílelo 69 %, *student* zodpovědělo 15 % lidí.

Další, pátá otázka, se zabývala nejvyšším dosaženým vzděláním. Na základě odpovědí se podílelo nejvíce respondentů *střední odborné školy/ gymnázia* s 33 %. Variantu

střední odborné učiliště zodpovědělo 27 % osob. Třetí nejvyšší procentuální obsazení (24 %) *vysoká škola* zvolili respondenti.

Šestá otázka zjišťovala znalost respondentů o humanitární pomoci. Z mého osobního pohledu má většina lidí o tomto zmiňovaném pojmu povědomí. 66 % odpovědělo správně – *Pomoc poskytována v důsledku humanitární krize (poskytnutí základní hygienické a zdravotnické péče, zajištění základních lidských potřeb)*. Cílem humanitární pomoci je pomoc v důsledku krize a zmírnění útrap lidem, kteří jsou v těžké životní situaci způsobené katastrofou (Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2021).

Otázka sedm zjišťovala, kdo se může zapojit do humanitární pomoci. Pro 64 % respondentů to bylo samozřejmé a zvolili variantu *každý občan státu*. Členem se může stát každá fyzická osoba starší osmnácti let. K poskytování humanitární pomoci se může zapojit každý i zaměstnanec z Policie ČR a Armády ČR.

Osmá otázka se zaměřovala na příklady humanitární pomoci. Z osobního pohledu si myslím, že více lidí netuší, kdy je psychosociální pomoc využívána. Největší procentuální obsazení 45 % respondentů uvedlo jako svoji odpověď *zajištění dopravy seniorům k lékaři na preventivní prohlídky*.

V rámci deváté otázky jsem zjišťovala, komu je primárně humanitární pomoc určena. Tato zmíněná pomoc se poskytuje zasaženým obyvatelům při MU (72 % respondentů odpovědělo správně). Stejně myšlenou otázku, ale jinak formulovanou měla i paní Tatičková (2011). Její otázka byla podána „*Komu poskytují nestátní neziskové organizace v případě potřeby humanitární pomoc?*“ Paní Tatičková ji měla pojatou spíše obecně, zatímco já specificky.

Desátá otázka poukazovala, zda-li by dotazovaní respondenti pomohli při MU. Příkladem MU může být požár nebo povodeň. Překvapilo mě, že se našlo i 12 % lidí, kteří by tuto pomoc neposkytli.

V jedenácté otázce jsem se zajímala, jakou pomoc by lidé raději poskytli v důsledku požáru. 69 % respondentů by spíše darovalo potraviny, oblečení a náhradní ubytování. Našli se i takoví, kteří by raději věnovali finanční příspěvek. Příspěvky, které jsou věnovány do NNO, jsou dále věrohodně použity pro skutečnou potřebu zasaženým lidem

Následující dvanáctá otázka se zabývala preferencemi respondentů v rámci druhu humanitární pomoci. Z mého pohledu by to byly jednoznačně potraviny. Variantu *potraviny (jídlo, pití)* zvolilo 36 % lidí. Díky požáru mohou lidé přijít o své věci, proto nebylo překvapením, že 37 % zmínilo variantu *staré oblečení a hygienické potřeby*.

Třináctá otázka se zaměřovala na humanitární pomoc lidem bez domova v době koronavirové pandemie. 43 % zodpovědělo správně *kontrolována izolace během karantény v prostorách k tomu určených*.

Cílem čtrnácté otázky bylo stanovit, co znamená zkratka NNO, kdy se jedná o zkrácený pojem pro nestátní neziskovou organizaci. Překvapivě 60 % respondentů zmínilo správnou odpověď *nestátní neziskové organizace*.

V patnácté otázce jsem se zaměřovala na hlavní znaky NNO. Znaky NNO, které je vystihují a týkají se samosprávnosti, dobrovolnosti, organizovanosti a na závěr nerozdělování zisku (Státní a nestátní neziskové organizace, 2013). 62 % osob zvolilo správně, jak je uvedeno v předešlé větě.

Šestnáctá otázka „*Jakou humanitární pomoc nejčastěji poskytují NNO?*“. V rámci humanitární pomoci poskytují služby NNO nejčastěji lidem, kteří jsou v těžké životní situaci způsobené např. vichřicí nebo požárem (Neziskové organizace a mimořádné události, 2015). 67 % respondentů zvolilo možnost *pomoc lidem v těžké životní situaci*.

Činnosti NNO byly shrnuty v otázce sedmnácté. Nejčastější pomoc poskytovaná pomocí NNO je například sociální nebo zdravotní. Správnou odpověď *poskytování doplňkové pomoci zdravotní, sociální, humanitární a psychosociální* zvolilo 66 % dotazovaných.

Osmnáctá otázka byla nasměrována na existenci NNO přímo v Jihočeském kraji. Díky své bakalářské práci jsem též získala širší povědomí o NNO na území Jihočeského kraje. 49 % osob odpovědělo kladně a 51 % záporně.

Následující devatenáctá otázka navazovala na předchozí otázku. Domnívám se, že někteří lidé znají dobře NNO. *Český červený kříž, Adra* zmínilo 41 %. Zbytek variant nepůsobilo na území Jihočeského kraje. Organizace *Člověk v tísni* působí na území Prahy (*Člověk v tísni Česká republika, © 2021*). Český helsinský výbor má své působíště na území Prahy (*Český helsinský výbor, z.s., © 2021*) Poslední zmíněnou

organizací byla Maltézská pomoc, která má několik poboček po České republice, například Praha, Prostějov, Olomouc, Uherské Hradiště a Žatec (Maltézská pomoc, o.p.s., 2021).

Dvacátá otázka poukázala na to, zda-li respondentům přijdou NNO smysluplné a účelné. Myslím si, že jednoznačně ano. 37 % respondentů zmínilo variantu *rozhodně ano*.

V rámci bakalářské práce jsem chtěla zjistit, odkud mají respondenti povědomí o NNO. U otázky dvacet dva jsem zjistila, že 51 % zvolilo variantu *internet*.

Předposlední otázka v tomto dotazníku směřovala na osobní zkušenost NNO. Pouhých 26 % respondentů zvolilo možnost *ano*. Ostatních 74 % zodpovědělo *ne*.

V třiadvacáté otázce bylo zjišťováno, kdo pravidelně přispívá jednotlivým organizacím. Z mého pohledu je to prospěšná činnost. Organizace to využijí na užitečnou pomoc, a to především z důvodu, že člověk nikdy nemůže vědět, kdy takový druh pomoci bude sám potřebovat. 26 % odpovědělo *ano*. Variantu *ne* zvolilo 74 %.

5.3 Odpovědi na stanovené výzkumné otázky

Z řízených rozhovorů jsem se dozvěděla („*Jakou humanitární pomoc nestátní neziskové organizace poskytují?*“), že poskytují NNO zejména humanitární pomoc, která je zapotřebí pro jednotlivého zasaženého člověka. Jedná se o psychosociální pomoc, která je velice důležitá a manuální pomoc (vypůjčení technických prostředků). Finanční pomoc se nabízí lidem v tíživé finanční situaci. Tato pomoc je hlavně určená pro lidi, kteří byli zasaženi MU, a pomoc je jim nezbytné. Humanitární pomoc poskytují i v zahraničí.

Na základě dotazníkového šetření („*Jaké jsou znalosti obyvatelstva Jihočeského kraje o poskytování humanitární pomoci?*“) jsem zjistila, jak na tom jsou obyvatelé na území Jihočeského kraje s vědomostmi ohledně humanitární pomoci. Ve všech otázkách byly odpovědi vybrány správně. Respondenti věděli, co je to humanitární pomoc, co je zkratka NNO a další. Překvapilo mě, že mezi humanitární pomoc řadí lidé i zajištění odvozu senioru k doktorovi.

6 ZÁVĚR

Tato bakalářská práce je zaměřena na popis a náplň činnosti NNO a poskytování humanitární pomoci. Zároveň jsou řešeny znalosti občanů Jihočeského kraje v rámci výše uvedených témat.

Teoretická část se zabývá obecnou charakteristikou NNO. Je zde shrnuto, jaký druh pomoci poskytují NNO při mimořádné události. Zaměřila jsem se primárně na organizace z Jihočeského kraje – Červený kříž, Adra, Diecézní charita České Budějovice a Diakonie Českobratrské církve evangelické.

V praktické části se mimo jiné věnuji první výzkumné otázce: *Jakou humanitární pomoc nestátní neziskové organizace poskytují?* Byly provedeny řízené rozhovory s odpovědnými zástupci jednotlivých organizací. Mezi nejčastější humanitární pomoc, kterou NNO poskytují, je materiální pomoc a finanční. Další, neméně důležitou pomoc, kterou organizace zmínily, byla psychosociální pomoc. Ta je také velmi zásadní.

Druhá výzkumná část se zabývá dotazníkovým šetřením („*Jaké jsou znalosti obyvatelstva Jihočeského kraje o poskytování humanitární pomoci?*“) Jedná se tam o řešení metody dotazníkového šetření, kdy bylo osloveno 209 respondentů pro vyplnění

a zodpovězení jednotlivých otázek. Tímto způsobem výzkumu zjišťuji, jaké mají obyvatelé z Jihočeského kraje povědomí o nestátních neziskových organizacích a poskytování humanitární pomoci. Řekla bych, že je v dnešní době dobrá informovanost vůči NNO. Dotazovaní věděli, jaké jsou znaky NNO, kdo se může stát členem NNO a další. Překvapilo mě, že lidé věděli, jaké činnosti poskytují NNO. Také jim bylo známo, že humanitární pomoc je určena pro ty, kteří byli zasaženi MU.

Cílem této práce je popsat náplň činností NNO a zjistit znalosti občanů Jihočeského kraje včetně poskytování humanitární pomoci. Lze konstatovat, že cíl pro tuto práci byl splněn.

Z osobního pohledu mohu říci, že jsem se sama obohatila o nové informace v rámci poskytování humanitární pomoci, která je v dnešní době velice prospěšná pro všechny zasažené obyvatelé při mimořádné události.

7 SEZNAM LITERATURY

ADAMOVI, D., 2016, *Nestátní neziskové organizace a jejich pomoc obci České Budějovice při řešení krizových situací* [online]. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích Zdravotně sociální fakulta 2016. Dostupné z: https://theses.cz/id/g6pg3r/BP_Denisa_Adamov_Nesttn_neziskov_organizace_a_jejich_po.pdf

ADRA. Panel NNO [online]. 2021 [cit. 2021-02-08]. Dostupné z: <https://www.adra.cz/dobrovolnictvi/ceske-budejovice/panel-nno>

BOUKAL, Petr, *Nestátní neziskové organizace (teorie a praxe)*. Praha: Oeconomica, 2009. ISBN 978-80-245-1650-9.

ČERNÁ, B. [písemné sdělení] Oblastní spolek ČČK České Budějovice, sděleno dne 19. dubna 2021

Český červený kříž České Budějovice. Panel NNO [online]. 2021 [cit. 2021-02-08]. Dostupné z: <http://www.cckcb.cz/nase-cinnost/panel-nno>

Český červený kříž. Humanitární pomoci [online]. 2020 [cit. 2020-12-14]. Dostupné z: <https://www.cervenykriz.eu/humanitarni-pomoci>

Český červený kříž. Kdo jsme [online]. 2020 [cit. 2020-12-14]. Dostupné z: <https://www.cervenykriz.eu/kdo-jsme>

Český helsinský výbor, z. s. Kontakt [online]. ©2021 [cit. 2021-04-05]. Dostupné z: <http://www.helcom.cz/cs/kontakt/>

Člověk v tísni Česká republika. O nás [online]. © [cit. 2021-04-05]. Dostupné z: <https://www.clovekvtisni.cz/kdo-jsme/o-nas>

Diakonie Českobratrské církve evangelické. Pomoc má mnoho tváří [online]. ©2021 [cit. 2021-03-18]. Dostupné z: <https://www.diakonie.cz/sluzby/>

Diecézní charita České Budějovice. [online]. 2020 [cit. 2021-02-15]. Dostupné z: <https://www.dchcb.cz/kdo-jsme/>

DOSTÁL, J., SOUKUPOVÁ, J. (eds), 2014. *Dobrovolnictví a nestátní neziskové organizace při řešení následků povodní v ČR. Sborník z workshopu a semináře*

Protipovodňového vzdělávacího a výzkumného centra. Nové Město nad Metují: Tiskárna Knopp, s.r.o., s. 19–21. ISBN 978–80–210–6713–4.

Gina. National information system of integrated rescue system [online]. ©2021 [cit. 2021–03–18]. Dostupné z: <https://www.ginasystem.com/study.php?article=1>

Hasičský záchranný sbor. O IZS [online]. 2020 [cit. 2021–02–15]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranny-system.aspx>

HEJDUKOVÁ, P. et al, Řízení neziskových organizací. Praha: Grada Publishing, a.s., 2018 ISBN 978–80–2712308–7

Katalog typových činností integrovaného záchranného systému [online]. 2012 [cit. 2021–01–08]. Dostupné z: <file:///C:/Users/kacab/Downloads/ST%C4%8C%2012%20IZS%20-%20psychosocialna%20pomoc.pdf>

KAVAN, Štěpán a Jakub DOSTÁL. *Dobrovolnictví a nestátní neziskové organizace při mimořádných událostech v podmínkách Jihočeského kraje*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2012. Studia. ISBN 978–80–87472–41–5.

LINHART, Petr, *Ochrana člověka za mimořádných událostí pro střední školy*. Praha: Fortuna, 2003. ISBN 80–7168–869–X.

Maltézská pomoc, o. p. s. Kdo jsme. [online]. © [cit. 2021–06–08]. Dostupné z: <https://maltezskapomoc.cz/kdojsme/>

Maltézská pomoc, o. p. s. Kontakty. [online]. © [cit. 2021–04–05]. Dostupné z: <https://maltezskapomoc.cz/kontakty/>

Ministerstvo vnitra České republiky. Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality [online]. 2016 [cit. 2021–02–17]. Dostupné z: file:///C:/Users/kacab/Downloads/Terminologicky_slovník_MV-2016.pdf

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. Humanitární pomoc [online]. [cit. 2021–04–26]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/index.html

National flood experts. Does Snow Cause Flooding [online]. ©2021 [cit. 2021-07-07]. Dostupné z: <https://nationalfloodexperts.com/does-snow-cause-flooding/>

Neziskové organizace a mimořádné události. [online]. 2015 [cit. 2021-04-04]. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/ml9fi/NNO_a_mimoradne_udalosti

NOVOTNÝ, Jiří, Martin LUKEŠ, *Faktory úspěchu nestátních neziskových organizací*. Praha: Oeconomica, 2008. ISBN 978-80-245-1473-4.

Organization Type. Czech red cross [online]. ©2021 [cit. 2021-04-24]. Dostupné z: <https://www.devex.com/organizations/cesky-cerveny-kriz-czech-red-cross-150412>

Pandemický plán České republiky [online]. 2021 [cit. 2021-01-08]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Pandemicky_plan_CR.pdf

PELIKÁNOVÁ, Anna., *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky 2*. Praha, 2016. ISBN 978-80-271-9510-7.

Policie ČR. Pomoc obětem TČ [online]. © 2021 [cit. 2021-07-021]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/pomoc-zasazenym-osobam.aspx>

SOUKOPOVÁ, Jana a Eduard BAKOŠ (eds.). *Povodně jako mimořádná událost: sborník z workshopů a seminářů Protipovodňového vzdělávacího a výzkumného centra. I vyd.* Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN 978-80-210-6050-0.

Státní a nestátní neziskové organizace. [online]. © 2013 [cit. 2021-04-04]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/econ/jaro2013/BKV_ERNO/um/2_Stat_a_neziskovy_sektor_po_roce_1989.pdf

ŠAFR, G. et al, 2014. *Ochrana obyvatelstva v případech krizových situací a mimořádných událostí nevojenského charakteru II*. Brno: Tribun EU, s.r.o., s. 218-223. ISBN 978-80-263-0724-2.

ŠIMKOVÁ, K. [písemné sdělení] Diakonie Českobratrské církve evangelické, sděleno dne 30. března 2021

TATÍČKOVÁ, I., 2011, *Možnost zapojení nestátních neziskových organizací integrovaném záchranném systému* [online]. Jihočeská univerzita v Českých

Budějovicích Teologická fakulta 2011. Dostupné z: <file:///C:/Users/kacab/Downloads/Mo%C5%BEnosti+zapojen%C3%AD+NNO+do+IZS.pdf>

TRETERA, Rajmund a Stanislav PŘIBYL, *Konfesní právo a církevní právo*. Praha: Jan Krigl, 1997. ISBN 80–902045–2–X

Usar. Humanitarian aid. [online]. ©2006 [cit. 2021–04–25]. Dostupné z: http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=637&fbclid=IwAR3Kj1BhpRQXpWn5z1vvy_3-OfmzOlaieOzbSMneqqbedvzbNT4H_p99PgI

Vodní záchranná služba ČČK. [online]. © 2021 [cit. 2021–07–021]. Dostupné z: <https://www.vzs.cz/>

What is mental health and psychosocial support. [online]. 2021 [cit. 2021–01–08]. Dostupné z: <https://www.government.nl/topics/mhpss/the-need-for-mental-health-and-psychosocial-support-in-crisis-situations/what-is-mental-health-and-psychosocial-support-mhpss>

Zákon č. 133/1985 Sb., Zákon České národní rady o požární ochraně: Sbíрка zákonů České republiky, částka 34, str. 677

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: Sbíрка zákonů České republiky, částka 73, s. 3461–3462.

Zákon č. 240/2000 Sb., Zákon o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) In: Sbíрка zákonů České republiky, částka 73, str. 3475

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů. In: Sbíрка Zákonů České republiky, částka 98, s. 5617–5620.

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů In: Sbíрка zákonů České republiky, částka 19, str. 366

8 SEZNAM ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky
ČB	České Budějovice
ČCE	Českobratrské církve evangelické
ČR	Česká republika
DCHČB	Diecézní charita České Budějovic
Diakonie ČCE	Diakonie Českobratrské církve evangelické
IZS	Integrovaný záchranný systém
KIP tým	Komunitní intervenční psychosociální
MHP	Mezinárodní humanitární právo
MU	Mimořádná událost
NNO	Nestátní neziskové organizace
OS ČČK	Oblastní spolek Českého červeného kříže
TV	Televize

9 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Odpovědi respondentů na otázku č. 1

Obrázek 2 – Odpovědi respondentů na otázku č. 2

Obrázek 3 – Odpovědi respondentů na otázku č. 3

Obrázek 4 – Odpovědi respondentů na otázku č. 4

Obrázek 5 – Odpovědi respondentů na otázku č. 5

Obrázek 6 – Odpovědi respondentů na otázku č. 6

Obrázek 7 – Odpovědi respondentů na otázku č. 7

Obrázek 8 – Odpovědi respondentů na otázku č. 8

Obrázek 9 – Odpovědi respondentů na otázku č. 9

Obrázek 10 – Odpovědi respondentů na otázku č. 10

Obrázek 11 – Odpovědi respondentů na otázku č. 11

Obrázek 12 – Odpovědi respondentů na otázku č. 12

Obrázek 13 – Odpovědi respondentů na otázku č. 13

Obrázek 14 – Odpovědi respondentů na otázku č. 14

Obrázek 15 – Odpovědi respondentů na otázku č. 15

Obrázek 16 – Odpovědi respondentů na otázku č. 16

Obrázek 17 – Odpovědi respondentů na otázku č. 17

Obrázek 18 – Odpovědi respondentů na otázku č. 18

Obrázek 19 – Odpovědi respondentů na otázku č. 19

Obrázek 20 – Odpovědi respondentů na otázku č. 20

Obrázek 21 – Odpovědi respondentů na otázku č. 21

Obrázek 22 – Odpovědi respondentů na otázku č. 22

Obrázek 23 – Odpovědi respondentů na otázku č. 23

10 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Řízený rozhovor s odpovědnými zástupci

Příloha B – Dotazník pro obyvatelstvo z Jihočeského kraje ohledně NNO

11 PŘÍLOHY

Příloha A – Řízený rozhovor s odpovědnými zástupci

1. Jakou humanitární pomoc poskytujete? (Uveďte prosím činnosti/ druh pomoci)
2. Odkdy Vaše NNO působí na území ČR?
3. Kolik máte členů (dobrovolníků) a jak se zapojují?
4. Jaká je nejčastější cílová skupina lidí využívající vaši pomoc?
5. Dokážete zmínit, které činnosti poskytujete? (způsob poskytování pomoci)?
Dokážete říct, která činnost Vám přijde klíčová?
6. Při jakých mimořádných událostí poskytujete humanitární pomoc prostřednictvím vaší NNO?
7. Jakým způsobem se prezentujete veřejnosti ve smyslu povědomí o vaší NNO?
(internet, noviny, TV...)
8. Kolik lidí aktuálně přispívá vaší NNO? A jedná se převážně o pravidelné příspěvky nebo spíše nárazové?
9. Myslíte si, že povědomí veřejnosti o humanitární pomoci v ČR aktuálně spíše vzrůstá, klesá nebo má konstantní charakter?
10. Dokážete říct, zda ČR patří v rámci přispívání na humanitární pomoc k těm úspěšným zemím ve srovnání s jinými zeměmi EU?

Příloha B – Dotazník pro obyvatelstvo z Jihočeského kraje ohledně NNO

1. Jakého jste pohlaví?

- žena
- muž

2. Věková kategorie:

- do 18 let
- 19–35 let
- 36–45 let
- 46 a více let

3. Ze kterého kraje pocházíte?

- Jihočeský kraj
- Jiný

4. Aktuální pracovní zařazení:

- student
- zaměstnaný
- nezaměstnaný
- důchodce

5. Nejvyšší dosažené vzdělání:

- základní škola
- střední odborné učiliště
- střední odborná škola/ gymnázium
- vyšší odborná škola
- vysoká škola

6. Pojem humanitární pomoc má význam:

- pomoc poskytována v důsledku humanitární krize (poskytnutí základní hygienické a zdravotnické péče, zajištění základních lidských potřeb)
- služba, kterou musí každý jedinec zaplatit v případě jejího využití
- označení pro handicapované lidi v důsledku těžkých zranění s trvalými následky

- synonymum pro sanitární pomoc

7. Kdo se podle Vás může zapojit k humanitární pomoci?

- každý občan státu
- Hasičský záchranný sbor a Policie ČR
- Armáda ČR

8. Příkladem humanitární pomoci může být:

- úklid domácnosti
- zajištění dopravy seniorům k lékaři na preventivní prohlídky
- fyzioterapeutické služby
- psychosociální pomoc

9. Komu je primárně humanitární pomoc určena:

- postiženým zvířatům
- drogově závislým lidem v léčebnách
- lidem postiženým mimořádnou událostí (např. přírodní katastrofou, hromadnou nehodou, teroristickým útokem)
- vysokoškolákům v rámci podpory studia

10. Poskytnete lidem v mimořádné události (požár, povodeň) pomoc?

- ano
- ne

11. Jakou byste poskytli pomoc lidem, kteří přišli o střechu nad hlavou v důsledku požáru?

- materiální (potraviny, oblečení, náhradní ubytování)
- finanční hotovost

12. Který z níže uvedených druhů humanitární pomoci poskytované při povodni má dle Vašeho názoru nejvyšší prioritu?

- staré oblečení a hygienické potřeby (přikrývky, pláštěnky, gumové boty)
- potraviny (pití, jídlo)
- čisticí prostředky

13. Jakým způsobem je v rámci Jihočeského kraje poskytována humanitární pomoc lidem bez domova v době koronavirové pandemie?

- kontrolovaná izolace během karantény v prostorách k tomu určených
- příspěvky na nákup doplňků stravy – vitamíny C a D, které zvyšují imunitu a jsou doporučovány lékaři jako podpůrná metoda v boji proti koronaviru
- bezplatné poskytování tel. hovorů pro zařizování osobních záležitostí jednotlivců

14. Zkratka NNO znamená?

- státní nezisková organizace
- nestátní neziskové organizace
- nezávislá nestátní organizace
- nestátní organizace

15. Jaké jsou hlavní znaky NNO?

- samosprávnost a závislost na státu
- organizovanost a rozdělování zisku
- samosprávnost, dobrovolnost, organizovanost a nerozdělování zisku

16. Jakou humanitární pomoc nejčastěji poskytují NNO?

- pomoc při vzdělávání a výuce praktických dovedností
- zajištění lékařské terapie
- pomoc lidem v těžké životní situaci (např. v případě válečných konfliktů nebo přírodních katastrof)

17. Mezi činnosti nestátní neziskové organizace (NNO) patří:

- poskytování doplňkové pomoci zdravotní, sociální, humanitární a psychosociální
- výdělečná činnost pouze ve prospěch zakladatelů NNO
- opravy v domácnosti dle potřeb „klientů“ NNO

18. Máte povědomí o existenci NNO přímo v Jihočeském kraji?

- ano
- ne

19. Která z níže uvedených organizací patří mezi NNO v Jihočeském kraji?

- Člověk v tísni
- Červený kříž, Adra
- Maltéžská pomoc
- Český helsinský výbor

20. Domníváte se, že jsou NNO smysluplné, účelné?

- rozhodně ano
- spíše ano
- nevím
- rozhodně ne
- spíše ne

21. Odkud jste se dozvěděli o NNO?

- internet
- noviny
- rádio
- přátelé

22. Máte osobní zkušenost s NNO?

- ano
- ne

23. Přispíváte některé NNO pravidelně?

- ano
- ne